

ARADI KÖZLÖNY

Adminisztrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 55.
1939. március 10., péntek

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, inreg. In Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Kevés a tanítónk

Silviu Dragomir dr. kisebbségügyi miniszter levele, amelyet Bánffy Miklós grófhhoz, mint a romániai magyarság politikai reprezentánsához intézett a magyarnyelvű állami elemi oktatás megkezdésének bejelentése ügyében, megérdemelten terelte rá az ittélő magyarság figyelmét a mi közoktatás-ügyeinkre. Az Aradi Közlöny legutóbbi számában illetékes helyekről nyert információk alapján csináltuk meg, — természetesen csak vázlatosan, — a magyarnyelvű állami elemi közoktatásügy rövid áttekintését és a kép, amelyet felvázolhattunk, megmondásokra int és sürgős cselekvésre készítet. Míg ugyanis megállapíthattuk, hogy a közoktatásügyi törvény hetedik szakasza már régóta felállította a magyarságlakta helységekben a párhuzamos, magyarnyelvű elemi iskolai alosztályok létesítésének lehetőségét, addig azt is meg kellett a tényekhez hiven állapítanunk, hogy a törvényszakasz alkalmazását nem vitték át a gyakorlati életbe: ezért is vált szükségessé Dragomir miniszter intervenciója. Ettől a kormányintézkedéstől most joggal várja a magyarság, hogy a kormány tényezői teljes tekintélyükkel azon lesznek, hogy ezentul a romániai magyar iskolaköteles gyermekeket anyanyelvükön vezessék be a kultúra és a tudományok nagy kincsesházába.

A kérdés azonban korántsem háriható át teljes egészében a kormányra. A magyarnyelvű állami közoktatás megoldásra váró feladataiból a magyarságnak is ki kell vennie a maga részét. A romániai magyar tanítóságra vár a feladat, hogy gyermekeink szomjas lelkét az anyanyelv varázsának segítségével telítsék meg a tudományok, a műveltség szeretetével. Tanítónk pedig nincsenek eléggé nagy számban. A politikai pártok által diktált közszellem nem volt alkalmas rá, hogy magyar ifjaink ambicionálhatták volna ezt az élethivatást; akik pedig vállalták a rájuk váró nagy feladatokat a megpróbáltatásokkal együtt, a szükségletet nem elégíthették ki, ha meg is maradhattak szerény katedráikon. A közoktatásügyi kormányzat prémiumos rendszere, mint tudjuk, nem a magyar népkisebbségi tanítóság létvivőjének emelését, munkájának könnyítését és nemes hivatásának betöltését kívánta alátámasztani: az állami tanítóképzőkben pedig még nem vezették be a magyar nyelv-oktatást, mint tantárgyat. Az iskolafentartó kisebbségi egyházak, csökkent anyagi teherbírást és megnövekedett kötelezettségeik mellett sem tehettek többet annál, amennyit teljes erőmegfeszítéssel tettek: és mindez nem volt elégséges ahhoz, hogy minden magyarságlakta helységben iskolát, tanítót kaphasson a tanköteles kisebbségi magyar gyermek.

Nem vitás, hogy van teendő elég annak számára, aki valóban segíteni akar. Minden állam valóban iskoláiban születhet ujjá a legalaposabban és a közoktatásügyünk ujjászületése éppen azokban a magyarságlakta falvakban nyilatkozhatik meg a legmutatósbabban, ahol a magyar gyermekek ma is anélkül tanulják meg a lecke-szövegeiket, hogy teljesen értenék a bennük-foglaltakat, mert az elemi iskola tannyelve kizárólagosan az államnyelve és a tanító sem ért annak a népnek nyelvén, amelynek oktatására kirendelték. Mi a teendő? Magyarnyelvű állami elemi iskolák létesítése, magyarnyelvű vagy legalább

Összeállították az elhunyt pátriárka-kormányelnök keddi temetésének programját

Vasárnap az Északi-pályaudvar kápolnává alakított várótermében esz az első nagyszabású gyászünnepség — Hivatali és iskolai szünet a temetés napján

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség elkészítette dr. Miron Cristea miniszterelnök patriarcha és koronatanácsos nemzeti temetésének programját. Eszerint vasárnap, március 12-én istentiszteletet celebrál a magas klérus az Északi pályaudvar kápolnává átalakított várótermében, délután 3 órakor. Jelen lesznek a családtagok, Ófelsége, a király képviselője, a miniszterelnök, a nagykövetek, a koronatanácsosok, a kormány tagjai, a Straja Tării főparancsnoka, a diplomáciai kar tagjai, az Arcvonal főtanácsának tagjai, a volt miniszterek, az egyetemj dékánok és egyetemi tanárok, az egyházak képviselői, a katonai és polgári hatóságok fejei, a strájer-parancsnokság küldöttsége, a kulturális és egyéb társadalmi egyesületek küldöttségei zászlókkal és a hadsereg képviselői. A gyászistentisztelet befejezése után a koporsót a gyász kocsihoz helyezik és ebben a percben megszólalnak a harangok és a harangzugás mindaddig tart, amíg a menet rendeltetési helyére nem ér. A gyászmenet a következőképen alakul: Csendőz diszszakasz, koszorúk, a magas klérus, kitüntetések, a halottas kocsi, amelyről a lecsüngő szallagokat a koronatanácsosok, a kormány egyik tagja, a Semmitőszék elnöke és két tábornok fogják. A gyász kocsi után a család tagjai, Ófelsége a király képviselője, a miniszterelnök, a nagykövetek, a koronatanácsosok, a kormány tagjai, a Straja Tării főparancsnoka és a diplomáciai kar. Ezután következik Ófelsége magánfogata, majd utána a hadsereg képviselői haladnak. A gyászmenet az állomás előtti térről elindulva a Calea Griviței, a Calea Victoriei és a 8 Iunie-téren át a patriarchatus székesegyházába ér, ahol az elhunyt holttestét felravatalozzák. Az egész utvonalt mentén katonaság áll mindkét oldalon és a ka-

tonazenekar, valamint a kürtösök az imajelt fújják, a katonaság pedig megadja az utolsó tisztelgést. A katonai kordon mögött az állami tisztviselők, a strájerok, a különböző egyesületek és testületek helyezkednek el gyász zászlóik alatt. A kormány tagjai és a Nemzeti Ujjászületési Front tagjai részére egyenruha viselése kötelező, fehér keztyűvel, kitüntetésekkel és gyászszallaggal a bal karon. A polgári személyek részére trakk, fehér nyakkendő, fekete keztyű, cylinder, felöltő és a kitüntetések viselése kötelező. Katona személyek diszegenruhát öltenek kitüntetésekkel és bal karon gyászszallaggal. Az elhunyt ravatalát a közönség március 13-án reggel 8 órától este 7 óráig tekintheti meg.

Hivatali és iskolai szünet a temetés napján

A patriarcha-miniszterelnök temetése napján, amely csaknem teljes bizonyossággal a jövő hét keddjén lesz, az összes közhivatalok és iskolák szünetelnek.

Március 14-én, kedden a temetési szertartás a következő: Délelőtt 11 órakor a patriarchatusi székesegyházban megkezdődik a gyászistentisztelet a család tagjai, Ófelsége a király képviselője, a miniszterelnök, a nagykövetek stb. jelenlétében. A gyászistentisztelet befejezése után beszédek hangzanak el, majd pedig a koporsót vállon a székesegyházon kívül körülvizsik és ezután elhelyezik a székesegyház kriptájában örök nyugalomra. Ebben a percben megszólalnak a templomok harangjai és egy diszszakasz zenével megadja az utolsó tisztelgést. Valamennyi közhivatal és iskola március 14-én szünetet tart. Külön meghívókat nem bocsájtanak ki és a programban szerelők részére biztosítják a nekik kijelölt he-

is magyarul kifogástalanul beszélő állami tanítókkal. Ezt kiegészítőleg pedig magyarnyelvű tanárok alkalmazása az állami tanítóképző intézetekbe, hogy teljes mértékben eljárássá azokat a feladatokat, amelyeket a kormány a közoktatásügyi politikája az állami elemi közoktatásügyre hárit. Évtizedek mulasztásának pótlásáról lévén szó, csakis a gyors és határozott, félre nem magyarázható intézkedések vezethetnek eredményre. A miniszteriumi vezérigazgatóké, a kerületi tanfelügyelők legyen a személyi felelősség, ha gyümölcstelen maradna a most elültetett fiatal hajtás és eredménytelen a hivatalos program. Ne másíthassák meg többé alantaszervek a legfelsőbb célkitűzéseket.

Ha a fenti, alapvető intézkedések megvalósulnak, mint ahogyan ez a feladat egyedül csak a kormányzat erejétől függ, úgy nem

kell arra sem soká várunk, hogy az ittélő magyarság intellektuális képzettségű és hajlandósága fiatal erői teljes szívvel-lelékkel vállalják „a nemzet napszámásainak” nemes hivatását és feladatait. Amint egy kormányzat számára sem lehet közömbös, hogy mennyire alaposan sajátítja el a műveltséget a polgárság minden egyes rétege, nemzetiségi különbség nélkül, annyira fontos az ittélő magyarság számára is, hogy gyermekei jóval könnyebben tanulhassanak és előkészülhessenek a polgári élet feladataira. Az ujjászülető közoktatásügyi közszellem kisebbségügyi intézkedéseit nagy és komoly várakozással várja az ország magyarsága, mert mindenki érzi, tudja, hogy ezeknek az intézkedéseknek végrehajtási módja, megvalósítása lesz döntő tényezője egész közéletünk ujjáépítési és egészséges megújodási folyamatának. (J.)

lyeket. Szombaton és vasárnap a fővárosban gyászfátyolos nemzetj színi zászlókat tűznek ki, míg március 14-én az egész országban kitűzik a gyászfátyollal bevont nemzeti zászlókat.

Üvegfedelű koporsóban a cannesi ravatalon

Darboü francia megyefőnök megjelent Miron Cristea patriarcha-miniszterelnök holttesténél a Fragete-villában s kifejezte a francia kormány és Bonnet francia külügyminiszter részvételét. A nagy halott holttestének behalzsza mozása délután négy órakor történt meg és ezután a holttestet üvegfedelű koporsóba helyezték.

A cannes-i orthodox templomban gyászistentiszteletet tartottak csütörtökön az el-

hunyt Miron Cristea patriarcha-miniszterelnök emlékezetére. Az istentiszteletet Grigore piispök celebrálta a nagyszámu lelkész segédlettel. Megjelent a gyászistentiszteleten Tatarescu Gheorghe párisi román nagykövét, Patenotre francia nemzetgazdasági miniszter a kormány képviselőiben, valamint a helyi hatóságok vezetői és a családtagok. Az elhunyt patriarcha a becsületrend lovagja volt és ezért a szertartás alkalmával zászlóval és zenével kivont az orthodox templom elé egy francia katonai osztag. A szertartás után a díszszázad tisztelegve elvonult a koporsó előtt, majd pedig a koporsót az állomásra vitték és elhelyezték a vagonban. A vonat a patriarcha-miniszterelnök földi maradványaival délután öt óra 20 perckor elindult Bucuresť felé.

IX. Pius tiarájával koronázzák meg vasárnap XII. Pius pápát

A koronázás után XII. Pius zsinatot hív össze — Fegyveres rendőrök őrizete alatt indult De Valera a pápakoronázásra

Róma. A Vatikánvárosban teljes erővel folynak az előkészületek XII. Pius pápa vasárnapi megkoronázására. A koronázási szertartás a bazilika erkélyén történik meg. Az erkély husz méter magasan van a föld színe fölött és nemcsak az óriási tér minden sarkából látható, hanem a tér távlatának különböző bontásokkal történt megjavításával, a Tiberis folyó tulsó partjáról is. Így a pápai koronázást soha nem látott hatalmas tömeg nézheti végig. A koronázásnál azt a tiarát fogják használni, amelyet 1846-ban IX. Pius koronázása alkalmával is használtak. XII. Pius pápa egyébként konzisztóriumot készül egybehívni az üresedésben lévő hét bíborosi hely betöltésére. A konzisztórium összehívását a vasárnapi koronázás után jelentik be.

De Valera ír miniszterelnök szerdán Doweren át Rómába utazott, hogy részt vegyen XII. Pius pápa koronázásán. A Victoria pálya udvaron nagyszámu rendőr és több detektív

helyezkedett el, mivel merénylettől tartottak. Az ír miniszterelnök külön kocsiját egészen a doweri kikötőig felfegyverkezett angol és ír titkosrendőrök kísérték.

XII. Pius pápa koronázásán Magyarországot képviselő küldöttség csütörtökön reggel a menetrendszerű trieszti gyorsvonattal elutazott. A küldöttség vezetője gróf Somssich József, Magyarország első vatikáni követe, míg tagjai vitéz Farkas Ferenc vezérkari ezredes, a Ludovika akadémia parancsnoka, a budapesti eucharisztikus kongresszus egyik főszervezője és Ujpétery Elemér külügyminiszteri fogalmazó.

Idegenek francia hadkötelezettsége

Párisból jelentik: Több francia radikális szocialista képviselő javaslatot nyújtott be a képviselőházban és felszólítja ebben a kormányt, hogy azokat a külföldieket, akik francia állampolgárságot kérnek vagy pedig francia közületek támogatását igénybe veszik, vessék ugyanolyan katonai kötelezettségek alá, mint a franciákat. (Rador).

Tragikus öngyilkosság Budapesten

Budapestről jelentik: Csütörtökön reggel a Vilmos császár ut 21. számú ház negyedik emeletéről levetette magát Müller Friderika 51 éves jómodu zenetanárno. Összetört tagokkal eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Jelentékeny jövedelme volt, közeli rokonságban állott előkelő francia családokkal. Öngyilkosságának okát ezért nem lehet tudni, és azt csak egyedül 86 éves édesanyja mondhatná el, de a matróna amikor megtudta leányának tragédiáját, elájult és azóta nem tudja életre kelteni.

Egyévi fogházra ítélték egy temesvári ügyvédet

Temesvárról jelentik: A temesvári törvénytörvények egy évi fogházra ítélték dr. Sziklay József ottani ügyvédet. Az ügy tárgyát Sziklay feleségének első férjétől való elválása képezte. Az asszony Bossi Giovanni dr. fiumei orvos felesége volt, azonban férjét elhagyta és Nagyváradra költözött szüleire. Itt ismerkedett meg Sziklay Józseffel, akihez hajlandó volt feleségül menni, ha sikerül első férjétől elválni. A válóper egy nagyváradi ügyvéd vitte, aki az ottani törvénytörvényekkel a válást ki is mondatta, az ítéletet azonban Bossi dr.-nak tudomásul kellett vennie és nyilatkozatot kellett aláírnia arról, hogy a válást nem feleltesse meg. Sziklay dr. később arról értesítette kartársát, hogy Bossi dr. véletlenül Temesváron tartózkodik. Az iratokat ekkor Temesvárra küldték és azok rövidesen Bossi dr. alá írásával visszamentek Nagyváradra. Temesmegyében történt Sziklay dr. és az asszony házassága. Másfélévi együttélés után azonban az asszony elhagyta Sziklayt. Ekkor kiderült, hogy Bossi dr. sohasem volt Temesvárott és a válóperi ítélet tudomásul vételéről szóló nyilatkozatot nem ő írta alá. Sziklay dr. ellen azt a vádat emelték, hogy Bossi dr. nevében a vétívet ő írta alá. A törvénytörvény Sziklay József dr.-t egy évi fogházra ítélté, ezenkívül 2000 lei pénzbüntetés megfizetésére és aperköltségek megfizetésére kötelezte, valamint egy évi hivatalvesztését is kimondotta.

Mi történt az éjjel?

Írta: HENRY DELAMAINE

Collard Gaston fáradtan simította végig a homlokát, nagyot ásított és bosszusan morogta:

— Mit akar? Hagyjon aludni!

— Duquenne ur kéri a telefonhoz — felelte Jean, hűséges komornyikja, akit Collard az atyjától örökölt a kis palotával és hozzátartozó folyószámlával együtt.

Collard összerázkódott. A feje rémesen zugott, a szája ize olyan keserű volt, mintha egész éjjel pezsgő helyett valami borzalmas orvosságot ivott volna. A szeme újra lecsukódott, de Jean nem engedett:

— Duquenne ur nagyon türelmetlen hangon beszélt.

Collard Gaston nagy erőfeszítéssel újra kinyitotta az egyik szemét és kétségbeesett pillantást vetett öreg szolgájára, aki föléje hajolva várta a választ.

— Mondja neki azt, hogy nem vagyok itthon.

— Parancsára — felelte Jean.

Egy-két perccel később újra ott állt az ágy előtt és így szólt:

— Ha szabad megemlítenem, Duquenne ur nagyon haragosan felelt valamit, amikor Nagyságod parancsa szerint azt mondtam neki, hogy nem tetszik itthon lenni.

Collard nagyot nyögött, egyet-kettőt csuklott és újra elaludt.

De Jean számára az ilyen reggeli... helyesebben déli... ébresztő nem volt újdonság, nem lehetett olyan könnyűszerrel lerázni. Nem mozdult az ágy mellől. A gazdája újra felébredt, mert érezte hogy "valami nincs rendben", de nem tudta a gondolatait összeszedni.

— Duquenne... fogadni mernék, hogy ezt a nevet ma éjjel hallottam... — töprengött magában. A gondolkodás annyira kényelmetlen munka volt, hogy felült az ágyában és a szolgájára bámult, aki ezt a percet felhasználta és újra megszólalt:

— Duquenne ur nem tette le a kagylót... nem merném azt állítani, hogy nem hitte, amit mondtam, de dühösen azt felelte, hogy várni fog.

— Jean... borzalmas éjszaka volt — nyögte a gazdája.

— Parancsára uram... el tudom képzelni.

— Felejthetetlen éjszaka...

— Különösen a borszállítók számára, akik bizonyára sokat kerestek a mai éjszakán.

— Ugyan...! Ki törődik a borszállítókkal?

Crysolle nem sajnálja a pénzt, ha a vendégei jól mulatnak!

Egy-két percig egyikük sem beszélt. Collard Gaston görcsösen gondolkodott, de a pezsgős gözök ködrétegén az emlékezés sugarai nem tudtak áttörni.

Hirtelen leugrott az ágyról, magára kapta hálókötösét, amelyet Jean feladott neki és így kiáltott fel:

— Már kezdek emlékezni... Duquenne körül ma éjjel történt valami! De... várj csak...! Mi is történt...?

— Duquenne urral?

— Nem...! Hallgass, ne zavarj meg a gondolkodásban! Már tudom... a nővéremel történt valami! Duquenne bemutatott a nővéremnek, Van Vliet hollandus feleségének.

— És valami kellemetlen dolog történt?

Collard a fejét vakarta. Egy pernyi mélységes gondolkodás után lemondó arccal mondta:

— Nem emlékszem... csak tudom, hogy valami történt... Talán segíts kitalálni. Az éjszakát, hajnalig. Crysolle szenátor estélyén töltöttem el. Nem tudod, hogy ki hozott reggel haza?

— Egy taxisoffor csengetett be és a portással lehivatott. Ketten kísértük fel Nagyságodat a hálószobába.

— És, hogy viselkedtem?

— Csak úgy, mint máskor... hajnalban.

— Várj csak...! Igen... már emlékszem, hogy Van Vliet-nét kivezettem a télikertbe, ott... hogy is mondjam... nagyon meg voltam hatva... azt hiszem, megkértem a kezét, de nem emlékszem, hogy ő mit felelt és azután mi történt. Mégis beszéljek azzal a Duquenne-el, tőle bizonyára megtudom. Azzal Collard kiment a telefonhoz és jelentkezett.

— Én vagyok Armand — felelte Duquenne — a viselkedésed teljsen felkavarta Hortense nővé-

rem lelki nyugalmát és, ne haragudj, szeretném tudni, hogy mit szándékozol tenni?

— Ugyan... ugyan... — dadogta Collard és kétségbeesetten törte a fejét, hogy mégis mi dulhatta fel annyira annak a nőnek a lelki nyugalmát, akinek létezéséről sem tudott addig, amíg Duquenne az éjjel őt neki be nem mutatta. Mit felelhetett az a nő, amikor ő megkérte az éjjel a kezét. És miért borult attól a perctől kezdve mindenre a feladás fátyola?

— Remélem, kedves Gaston, hogy tudod a kötelességedet? — szólalt meg újra Duquenne vészjóslón komoly hangon.

— Igen... igen... de mondd meg, cimborám, hogy mi történt igazában? Mit kell tennem... a te felfogásod szerint?

— El kell vennem Hortense-t, ha már... eléggé szokatlan módon... a nagy nyilvánosság előtt úgy viselkedtél vele szemben.

— Hol...? Hogyan? Én csak a télikertből tudok — bökte ki önkénytelenül Collard, mire a telefonból haragos hang felelte:

— A télikert is szerepelt? Erről nem is tudtam. Most már értem, hogy Hortense ma reggel miért utasította az ügyvédjét, hogy négy év óta különél férjével lépjen azonnal érintkezésbe az elválás mi-nél gyorsabb elintézése céljából.

Most hirtelen úgy kitisztult Collard agya, mintha hideg vizsugar mosta volna végig. Már emlékezett erre a nőre... csontos, öregedő, és hangu nember, aki ugyszólván beugratta abba, hogy a télikertbe menjen vele szerelemről fuvolázni. Pedig akkor már csaprészeg volt. Egyelőre mit tehetett, udvariasan felelt Duquenne-nek, akire már szintén kezdett emlékezni... kártyás, mindenre kész kalandor hírében áll...

— Ma este felkereslek, talán a klubban találkozhatnánk — mondta és azzal letette a kagylót. Visszament a hálószobájába, már teljesen ki volt józanodva.

— Jean — mondta — készítsd el az utipoggyásomat két hónapi utra.

Azután felhívta telefonon az utazási irodát és jegyet váltott egy világkörüli utra induló luxus-hajóra.

A társadalmi szolgálat szervezése Aradmegye területén

Dobriceanu Mihail ezredes, vármegyei prefektus elnökletével tartották meg az aradi prefekturán a szokásos havj közigazgatási tanácskozást, amelyen a főszolgabírókon kívül a vármegyei szolgálati főnökök is részt vettek. A napirend első pontjaként a társadalmi szolgálat megszervezésének kérdése szerepelt. Az előterjesztett jelentésekből kiderült, hogy a társadalmi szolgálat megszervezése, amelyet a vármegyei prefektus személynél irányít, a megye valamennyi járásában megkezdődött s ütemesen folynak az előkészítő munkák. A megye területén Simonvifalvát választották mintaközségül.

A szőlőtermelés kérdésének megvitatása során Ispravnic Sever dr., a szőlőtermelők szindikátusának elnöke beszélt s ismertette a hegyközségek jelentőségét. Rátértek ezután a megye egészségügyi kérdéseinek letárgyalására. Utasították a községeket, hogy költségvetéseikben megfelelő összeget biztosítsanak a megyei öregek-otthona és árvaház céljaira. A szegény gyermekek megsegélyezése céljából pedig iskolai kantinekat létesítenek.

Bchatóan foglalkoztak a vármegyei állatorvosi szolgálat előterjesztésével is, amely javasolja az állatok kötelező oltását és állattemetők létesítését szorgalmazza. Végül pedig a legelők, az erdőültetés és tűzifatermelés kérdését vitatták meg.

Erélyesen rendet teremt Madridban a nemzetvédelmi tanács

Légiolták látják el a hiányzó rendőrség feladatait a spanyol főváros negyedeiben

Párisból jelentik: A Spanyolországból érkező hírek szerint Madrid és Valencia között megszakadt az összeköttetés. A két város felé nagyobb csoport, kommunista igyekszik. Az utasításokat úgy Madrid, mint Valencia irányában a nemzetvédelmi tanács hű csapatai őrzik. Ezek a csapatok tankokkal rendelkeznek. Valenciában számos kommunista érzelmi polgárt őrizetbe vettek.

A madridi rádió csütörtökön az alábbi jelentést közölte: „Mindazok, akik továbbra is a forradalmárok mellett maradtak, annak ellenére, hogy szerdán a köztársasági Spanyolország törvényes hatóságai előtűt szavukat adták, hogy visszavonulnak a forradalmárok köréből, nem számíthatnak a hatóságok kímélésére. A nemzetvédelmi tanács megpróbálta, hogy emberséges és megértő intézkedésekkel szerelje le a lázadókat, de miután ezen kísérletei eredménytelenek maradtak, kénytelen a rendelkezésére álló összes eszközökkel fellépni a rendzavarókkal szemben, mert azok a spanyol nemzetnek jelentős kárt okoznak. A nemzetvédelmi tanács egyenként a rend helyreállítása érdekében valamennyi katonai erő bizalmát élvezi.

Madridból érkező jelentések beszámolnak arról, hogy a nemzetvédelmi tanács rendeletet adott a léglőjuttató egységeinek a külvárosokban összegyűlemlt kommunisták szétszórására. A lövészgyűlést csoportosult jelzők szétszórására a gyalogos katonaságot vezényelték ki.

A madridi rádióállomás a délutáni órákban bejelentette, hogy néhány órán belül a nemzetvédelmi tanácsnak sikerül a teljes rendet helyreállítani.

Itt írjuk meg, hogy Dolores Ibarruri, a „La Passonaria” néven ismert kommunista nő csütörtökön délelőtt 11.50 órákor Párisba érkezett.

Irtóhadjárat a kommunisták ellen

A nemzeti kormány zár alá vette a köztársaságiak birtokában lévő egész tengerpartot és az összes hajóknak megtiltotta a kikötést. A rendeletet a vezérkar tegnap éjjel hozta nyilvánosságra és egyben közölte, hogy a tengerpart előtt állandóan buvárnaszádok fognak cirkálni, amelyek lobogóra való tekintet nélkül elsüllyesztenek minden hajót, amely kísérletet tesz a part megközelítésére.

A valenciai városi tanács tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Valencia városi követeli, hogy a kommunistákat zárják ki az általa a nemzetvédelmi kormányt támogatja és azt

lami élet minden megnyilvánulásából. A városi tanács azonnal határozatot is hozott, amelyben a városi tanács valamennyi kommunista tagját megfosztotta mandátumától. Kijelentették, hogy továbbra is fenntartják a népfrentot, de kommunisták nélkül.

Valenciából jelentik: Az anarchisták szervezete úgy döntött, hogy a nemzetvédelmi tanácsot támogatja és a szervezet erejét a kormány szolgálatába állítja. Perez Guarziát bízták meg, hogy az anarchistákat a nemzetvédelmi tanácsban képviselje.

„Nem tudom hol kapok menedéket...”

Mondotta Negrin, a menekülő volt spanyol köztársasági miniszterelnök

Párisból jelentik: A spanyol köztársasági miniszterelnöke, Negrin tegnap Toulouse-ból Párisba utazva, a vonaton beszélgetést folytatott a „Paris Soir” munkatársával. A beszélgetés során Negrin meglehetősen szűkszavúnak bizonyult.

— Meggyőződése — mondotta az újságíró — hogy nemsokára minden rendben lesz. Nem Párisban fogok letelepedni. Nem tudom, mi sors vár rám és hol kapok menedéket. Lehetséges, hogy Franciaország valamelyik kisebb városában telepszem meg ideiglenesen. Lehet az is, hogy messzebb vet végpontom.

Az újságíró arra a kérdésre, reméli-e, hogy valaha visszatérhet Spanyolországba, Negrin igen bizonytalanul felelt, hogy:

— Talán!

Negrin egyébként Del Vayo volt külügyminiszterrel együtt utazott és nem a Gare de Lyonon szállt ki a vonatból, hanem egy azt megelőző külvárosi állomáson. Azok a francia újságírók, akik neszét véve, hogy Negrin ezzel a vonattal érkezik, a Gare de Lyonon rohanták meg Negrin fiúkjét, azt üresen találták és benne csak egy üres whiskys üveg és két üres ásványvízes üveg volt.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

CINCAR-MARKOVICS:

„Jugoszlávia megvédi teljes területi integritását”

A jugoszláv külügyminiszter külpolitikai expozéja a költségvetési vita során

Belgrádból jelentik: Cincar-Markovics jugoszláv külügyminiszter a jugoszláv költségvetési vita során csütörtökön délelőtt 10 órákor nagy politikai expozét tartott, amelyben foglalkozott Jugoszlávia külpolitikájával is. Kijelentette, hogy a jugoszláv kormány folytatja eddigi konstruktív külpolitikáját, amelyet az ország négy év óta követ. Jugoszlávia nemcsak megtartotta barátait ezekben az években, hanem új barátokra is szert tett. Ezután rátért az egyes országokhoz való viszony

jellemzésére. Mindenekelőtt a Balkán-szövetség értékét emelte ki és nagy súlyt helyezett a jugoszláv—bolgár viszony végleges rendezésére. Nagy melegséggel nyilatkozott Romániáról, majd kiemelte a jugoszláv—olasz jóviszonyt is. Magyarországgal a viszony jó és a kellemes szomszédság jegyében folytatódik, majd a jugoszláv kormány külkereskedelmi politikájával is foglalkozott. Beszédet ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Az ország a békevágya ellenére is el van határozva, hogy megvédi mindazt, ami az övé, a teljes területi integritását és vitális érdekeit. A jugoszláv nemzet nem akar semmit senkitől, de a magát sem adja senkinek.

Végül hűségét fejezte ki Péter király, valamint Pál régens herceg iránt, akinek vezetése alatt áll az ország külpolitikája.

Amerika nem látja szívesen

Blum volt miniszterelnök látogatását

Párisból jelentik: A „Candide” nevű hetilap érdekes magyarázatot fűz ahhoz, miért mondott le oly hirtelen Leon Blum tervezett amerikai utazásáról. Leon Blum azt mondja — írja a lap —, hogy azért nem utazik Amerikába, mert Franciaországban akar lenni az április 6-iki elnökválasztáson. Pedig a valóság az, hogy a szociáldemokráta vezér bizalmas értesítést kapott Amerikából, hogy Washingtonban nem tartják kívánatosnak látogatását, mert attól tartanak, hogy Blum megjelenése Amerikában zsidóellenes tüntetésekre adna alkalmat.

Nagyváradoson tilos

a kártyajáték!

Nagyváradosról jelentik: Dr. Clonța Eugen Nagyvárados új rendőrkezesztora rendeletet adott ki, amely megtiltja, hogy kávéházakban, vagy akár klubokban is bármilyen nemű kártyajátékokat játszanak. A rendelet nem vonatkozik a kővekkel játszott rommire.

A rendelkezés kézhezvétele után az érdeklő kávéház- és klubtuládonosok felkeresték a rendőrkezesztort, akinek elbaszolták, hogy a mai rossz üzletmenet mellett ez a rendelkezés teljesen tönkreteszi őket. Hivatkoztak arra, hogy nem házard, hanem szórakoztató társasjátékokról van szó. Clonța rendőrkezesztor azonban ragaszkodott álláspontjához, felszólította az érdekelteket, készítsenek el külön-külön írásos kimutatást arról, hogy a tiltó rendelkezés miatt milyen veszteség éri őket, amelynek kézhezvétele után fog majd esetleg visszatérni a kérdésre.

URANIA premiermozgó: Tel. 12-32

A landó siker! Állandóan tele házak!

A „Nagy keringő”

Lulise Rainer, Fernand Gravey és Miliza Korjus
5. 7.15. 9.30

MIKI, már megmondottam nem egyszer, ne vesztegesd az idődet az uccan. Menj haza és beszéld rá édesanyádat, hogy **ÁLLAMI SORSJÁTEK SORSJEGYET** vásároljon neked a

MERCUR
ELARUSÍTÓ HELYEINÉL

● mert már rövid az idő
MÁRCIUS 15.-ig, amikor a 19. sorsjáték L osztályának a húzása lesz

HELYI CÍM

Goldschmidt Bank Rt.

Amikor a repülőgép padlózata lecsapódik az utasok alatt...

Amerikai embercsempészek borzalmas gaztetteit leplezte le a véletlen

Newyorkból jelentik: Az amerikai rendőrség az utolsó évtizedek legborzalmasabb gaztettsorozatát leplezte le. Egy véletlen pneumatik-defekt jóvoltából, mely a rendőrség egyik rádiós autóját érte.

Olyan szörnyűségek derültek ki, amelyekre még az amerikai kriminálisztika történetében sem volt példa.

Az Egyesült-Államokban a gangszterek egyik legjóvédelmesebb üzlete már régóta az embercsempészet volt. A lelkiismeretlen banditák százele trükköt találtak ki azoknak a bevándorolni akaró szerencsétlen embereknek a becsempészésére, akiknek különben reményük sem lehetett volna arra, hogy az Egyesült-Államok földjére tehessék a lábukat. Ezek arra számítottak, hogy ha egyszer belül lesznek az Egyesült-Államok határain, akkor nyomtalanul el tudnak tűnni a milliók között, éppen ezért minden áldozatra készek voltak és a gangsztereknek minden pénzt megfizettek.

Az Egyesült-Államok mexikói határán a Rio Grande északi partján, a hegyek között egy idő óta szörnyen szétronsolt testeket talált a rendőrség. Néhányan még életben voltak ugyan, azonban egyik sem volt eszméleténél, így gondolni sem lehetett a kihallgatásukra. Egy ízben egyszerre tíz ilyen szétronsolt holt testet találtak egymástól nem messze a hegyek között, sőt egy más alkalommal tizenöt halottra bukkantak.

A rendőrség hónapokon át tartó nyomozással sem tudta a borzalmas rejtély titkát megfejteni. Voltak már olyan lapok is, amelyek fantáziájukat szabadiára bocsátva,

valami gízászl őssálat felbukkanásának tulajdonították a szörnyű sebeket, amelyeket a holttesteken találtak.

Régebben a gangszterek egyes helyeken százas csoportokban is be tudtak csempészni titkos bevándorlókat az Egyesült-Államok területére, mert összejátszottak a parti őrséggel, akiket busásan megfizették azért, hogy a határ egy bizonyos szakaszán az éj egy meghatározott órájában ne cirkáljanak járőrök. Nemrégiben teljesen átszervezték a mexikói határ mentén az őrszolgálatot és azóta lehetetlenné vált a régi módszerekkel az embercsempészet. A gangsztereket azonban ez sem riasztotta vissza. Csak módszert változtattak és

két repülőgépet vásároltak.

hogy azután éjnek idején ezeken a repülőgépeken szállítsák most már a kivándorolni óhajtókat a határon túlra.

Nemrégiben az amerikai rendőrség egyik rádiós autójának a pneumatikja kipukkadt. Mialatt a vezető az éjszaka sötétjében az elhagyott országúton a pneumatikot javította, az automobil rádiókezelője titokzatos rádióbeszélgetést fogott fel.

— „Calling plane X... Your mother is dying“. Hurry home... Hallo, hallo, X... repülőgép... Anyád haldoklik, siess haza...

A rádiós rendőrök még a helyszínen megállapították, hogy

a titokzatos üzenetet egy tőlük néhány száz méterre álló magányos házból adták le.

Feltűnő volt nekik a titkos leadó állomás üzenete, éppen ezért jelentést tettek felettes hatóságoknak. Ettől kezdve minden éjszaka beállították a rendőrség egyik rádióállomását arra a hullámhosszra, amelyen a rádiós autó az üzenetet az országúton felvette. Megállapították, hogy

ugyanazt az üzenetet minden éjjel sorozatosan leadják, sőt két leadási csoportot is meg tudtak különböztetni.

Megnyílik a repülőgép padlózata...

Ez már mindenestre több volt, mint véletlen, így a rendőrség megfigyelés alá vette a házat és környékét. Mindjárt az első éjszakán megállapították, hogy

a titkos leadóállomás mellett sík mezőn minden éjjel leszáll egy repülőgép.

Sőt többnyire kettő is. A következő éjjel hatalmas rendőrcsapat vette körül a környéket és a repülőgép leszállásakor egyszerre minden irányból rendőrök és detektívek bukkantak fel. Kinyitották a repülőgép ajtaját és a gép belsejéből tizenöt ember szállt ki, akik vizum nélkül akartak az Egyesült-Államok területére jutni.

Másnap reggel a rendőrség emberei a repülőgépet közelebbi vizsgálat alá vették. Szörnyű felfedezésre jutottak. Kiderült, hogy a pilóta mellett egy emeltyű volt, amelynek lenyomása után

a repülőgép padlózata kinyílt és a pokoli csapóajtón keresztül az utasok mind a mélységbe zuhantak. Még az edzett idegzetű amerikai rendőrök is elborzad-

tak erre a felfedezésre. Kiderült, hogy volt egy második rádióüzenet is:

— „Calling plane X... Your mother dyed. Hallo, hallo, X, repülőgép. Anyád meghalt“.

Ez az üzenet annyit jelentett, hogy veszedelem fenyegeti a repülőgépet. Erre az üzenetre

a pilóta egyszerűen lenyomta az emeltyűt és a szerencsétlen emberek alatt akik fejenként 500 dollárt fizettek a csempészeknek, megnyílt a talaj és lezuhantak a mélybe.

A repülőgép most már nyugodtan folytatta tovább útját az egyik hivatalosan is ellenőrzött repülőtérré, hiszen a rendőrség ezek után igazán nem található már semmiféle titkos szállítmányt a gép belsejében.

Idéiz még nem sikerült megállapítani, hogy az embercsempész bandának hány áldozata volt. Az utolsó időkben a Rio Grande vidékén

nyolcvan holttestet talált az amerikai rendőrség

Ofelsége kezdeményezésére

megalakult a román írók nyugdíjpénztára

Bucurestiből jelentik: Rövidesen megalakul a román írók nyugdíjpénztára. Ralea miniszter nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és megerősítette, hogy Ofelsége II. Carol király volt az, aki az írók sorsát felkarolta. A román írók munkaképtelenség esetén 8—25 ezer lej havi nyugdíjban fognak részesülni. Haláluk esetén özvegyük a megállapított nyugdíj felét, gyermekeik pedig negyedrészt fogják kapni. A pénzügyi alapot egy új taxa után fogják előteremteni, amelyet könyvekre, az időszaki és napilapokra és a külföldről behozott tanokra vetnek ki.

Folyik a szódavíz-per az aradi törvényszék előtt

Régen húzódo hitelrontási pert tárgyaló csütörtök délután az aradi törvényszék negyedik tagozatának Bondarev-tanácsa. Weisz József aradi szikvizgyáros feljelentette, majd hitelrontás címén beperelte Stern Lipót szikvizgyárost hitelrontás címén. A kereset szerint Stern Lipót az aradi Dácia kávéházból, ahová Weisz József szállította a szódavizet, két üveg szódavizet hozatott, majd gyárában porszemeket, virágot, stb. helyezett el a szódásüvegekbe és így visszaküldte a kávéháza azzal, hogy egészségtelen, piszkos szódavizet nem vesz át. A Dácia ezután megszakította az üzleti összeköttetést Weisszal és Stern Lipót szódavizgyárossal szerezte be szükségleteit. Weisz keresetében tehát azzal vádolta meg Stern Lipótot, hogy szándékkal hitelrontás céljából nyúlt a különös módszerhez. Stern tagadta, hogy ő preparálta volna a szódásüvegeket és szerinte a vád nem egyéb, mint személye és vállalata iránti hajsza, miután Weisz régen hangoztatta, hogy „bezaratja“ a gyárat.

Az ügyben számos tárgyalást tartottak, mindkét fél részéről egész sereg tanu vonult fel. A ma délutáni tárgyaláson kihallgatták Janauschek Ferencet, a Dácia kávéház viljanyszerelőjét, aki szerint Vulpe József akkori alpolgármester is kifogásolta egy ízben a tisztátalan szódavizet. A tanu ezt a csapostól hallotta, akinek viszont Weisz minden reklamációját esetében kicserélte az üvegeket. Révész Józsefné az „Erzsébet“ szikvizgyár tulajdonője vallomásaiban előadta, hogy nála járt Deutsch Imre szódagyáros és érdeklődött, hogy mennyit érne neki, ha Stern üzemet bezárnák. Miután ő nem foglalkozik ilyen ügyekkel, elutasította az érdeklődőt és azt sem kérdezte, hogy ki bizta meg ezzel az ajánlattételrel. Több lényegtelen tanukihallgatás után Farkas Józsefet hallgatták ki, aki arra a kérdésre, hogy haragos viszonylatban van-e a felekkel kijelentette, hogy Weisz Józseffel nem beszél, mert az arra akarta rábírní, hogy aláírjon egy irást, melyben elismeri, hogy Stern Lipót tette be a tisztátalan holmikát a szódásüvegekbe. A kihallgatásától eltekintettek. Ezután a védelem képviselői két tanu megidézését kérték, ugyszintén a vád képviselői is hasonló kérelemmel fordultak a törvényszékhez. A törvényszék helyt adott a kérésnek és a tárgyalást április 20-ra halasztották el.

Papok nem viselhetik a Hlinka-gárda egyenruháját

Pozsonyból jelentik: A nagyszombati püspök 1563—1939. számú körlevelében szigorú büntetés terhé mellett megtiltotta papjainak, hogy a Hlinka-gárda egyenruháját viseljék.

A püspöki körlevél „az egyház törvényel alapján vakmerőségnek és esztelenségnek mondja, hogy egyesek máris viselik ezt az egyenruhát és megbotránkoztatják azzal híveiket“.

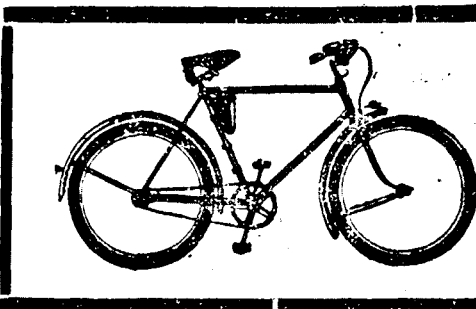
CORSO-VÖZGO 5, 7.15 és 9.15 órákor

Az örök titok

Fedák Sári Harsányi, Gárdonyi, Sulyok M.

Halálos tüzeset Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A Cernica-uca 2. szám alatti épületében csütörtök reggel tűz keletkezett. A házban egy csődbement cég lezárt irodái vannak és abban a házfelügyelőn kívül senki sem lakik. A tüzet a házfelügyelő fedezte fel és arról értesítette a tűzoltóságot, akik a helyszínre érkezve megkezdték a veszedelmesnek mutató tűz lokalizálását. Három órai munka árán sikerült a lángokat eloltani. Az épület egyrésze romba dőlt és a romok alatt egy ismeretlen megszövesedett holttestét találták.

Meister, Elite, Brennabor, Ideal

korékpárok a szezon legjobb márkái!

Nagy választékban:

Kalmár Józsefnél Arad, Str. Bratianu 1

Gafencu külügyminiszter varsói tárgyalásainak eredményei

A dunamedencei szomszédi jóviszonyt építik ki az államok között

Bucurestiből jelentik: Kedden délután hazakeresztül Varsóból Gafencu külügyminiszter. A Curantul a következőkben szögezi le a román-lengyel tárgyalások eredményeit:

1. Tervbe vették egy dunai-híd építését, amelyen keresztül Szófia irányában halad a vasútvonal s amely a Balti-tengertől az Égei-tengerig húzódik. Ez a vonal megkettőzné a jelenlegi lengyel áruforgalmat.

2. Csatorna építését is tervezik, amely összeköti a Visztulát a Pruttal, ami a hajózást Lengyelországból a Dunaig lehetővé teszi. Ez igazolja majd lengyelek dunai politikáját és felvételüket az európai Duna-bizottságba.

3. Közös álláspont a zsidó-kérdésben.

Beck külügyminiszter rövidesen Finnország és Észtország külügyminisztereinek látogatását fogadja Varsóban, majd ezután a keleti és dél-

keleti kérdésre vonatkozó adatokkal Londonba utazik.

4. Közös felfogás alakult ki a közép-európai kérdésben, a Magyarországgal való viszony javítására.

A megbeszélések, — teszi hozzá a lap — sokkal nagyobb anyagot öltének fel, amelyek kérdésében a megvalósítások rövidesen jelentkezni fognak.

A „Timpul“ a varsói eredmények méltatásában kiemeli, hogy Románia és Lengyelország igyekezik a szomszédokkal való kapcsolataik javítására s a két ország el van tökévelve, hogy barátságos támogatást nyújt egymásnak e cél elérésére.

Grigore Gafencu, — írja a lap — megemlítve Romániának azt a szándékát, hogy kimélyítse a Magyarországgal való megbékélést, főként az előbbi gondolatba kapcsolódott bele.

vasolja ezenkívül, hogy a javaslatot olyan formában enyhítsék, hogy a félvéreket vonják ki a korlátozó rendelkezések alól. Kéri, hogy a magyarság és az emberiség elvének szellemében oldják meg a javaslatot.

Utána gróf Apponyo György élesen támadja a zsidó javaslatot. Nem igaz, hogy a környező államokban szintén ilyen javaslatokat hoztak volna. Ez csupán Németországban van meg. Románia csak kipróbálta a zsidó-törvényt, de se Jugoszláviában, sem pedig Lengyelországban zsidóellenes törvény nincs, sőt még Csehszlovákiában sem, itt pedig nagy a külföldi propaganda. A zsidók állítólagos világszertei törekvései helyett más nagy hatalom törekvése fenyegeti inkább a magyarságot. A zsidó javaslat mesterséges kódfejlesztés. A közös fajvédelem azoknak az érdeke, akiknek törekvéseit nem szolgálja a független, nemzeti érzéstől áthatott magyarság, amelyben van nemzeti öntudat, gazdasági erő és amely tisztában van azzal, hogy hatalmi pozícióját el kell foglalni a Dunamedencében. Vigyázni kell, hogyha a németek 6 százalékát kizárják, nehogy magunk is másodrendű állam polgárokká váljunk. Egy külföldi állammal való barátságért nem kell az ország alkotmányát veszélyeztetni. A beszivárgás ellen lehet másként is védekezni. Általános bevándorlási tilalmat kell behozni, mert az itteni magyarság minden munkát el tud látni. A javaslat nem azonos ugyan a nürnbergi törvényekkel, mert azoknál részben szigorúbb és részben enyhébb, de a szellem ugyanaz. Nem csak az emberiség, hanem a magyarság szempontjából is veszedelmet jelent ez a javaslat és ezért azt nem fogadja el.

Matolcsy Mátyás bejelenti, hogy elfogadja ugyan a javaslatot, de azt kritikával illeti. Helyteleníti a különböző módosításokat, mert ezek azt az érzést keltik, hogy lesz egy harmadik zsidó javaslat is. Helyteleníti, hogy kiveszik a törvény rendelkezéseitől a kegyelmes és gazdag zsidókat, az egyetemi tanárokat és másokat, és helyteleníti, hogy a kormány bizonyos esetekben kivételeket tehet. Ha a törvényt vitéz Endre László hajtana végre, akkor nyugodt volna felőle. A zsidóknak éppen úgy ki kell vándorolni az országból, mint ahogy kivándoroltak a magyarok a háború előtt. Egy-egy évben legalább 15—20 ezer zsidót kell kivándoroltatni. Ehhez nagy pénz kell, de ezt minden áron teremtsék elő. Magyarországon olyan légkört kell teremteni, hogy a zsidók elkiváncokozzanak és hogy ők maguk is mindent megtegyenek nemzetközi kapcsolataik révén, hogy kivándorlásuk lehetővé váljon. A javaslatot pénteken tovább tárgyalják.

Világértekezlet összehívását kéri az angol evangélikus szabadegyház

Londonból jelentik: Az evangélikus szabad egyház nemzeti tanácsa határozati javaslatot fogadott el és ebben kéri egy világértekezlet összehívását. A világértekezlet feladata az lenne, hogy a jog és a kölcsönös kiengesztelődés alapján hozza létre az általános békét.

Nemzeti és függetlenségi párt címen új politikai alakulat létesült Magyarországon

Kornis Gyula ismertette a párt programját

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház mai ülésén Kornis Gyula a napirend előtt bejelentette, hogy keresztény nemzeti és függetlenségi párt címen 36 képviselő új pártot alapított. A pártot nem a minden áron való ellenzékieskedés fogja jellemezni, annyival kevésbé, mert sok mindenben egyet értenek azzal a párttal, amelyből kiváltak. Reméli, hogy Teleki Pál gróf miniszterelnök erős kézzel fog intézkedni az izgatás és a rendbontások ellen. Ezután ismerteti a párt programját, amely szerint a magyar nemzetet nem idegen mintára kell vezetni, mert a nemzet képességei, függetlenségi vágya ezer éven át fentartották Magyarországot. Megemlítette, hogy az új párt követelése közé tartozik a sajtószabadság, új munkabérek megállapítása, egységes földbírtok és telepítési politika és ezzel kapcsolatban földbírtok és elosztási reform. Követeli a betarthatatlan ígéretések megszüntetését. Felemlíti, hogy a párt régen azon az állásponton volt, hogy a zsidók tulságos terfoglalása aggasztó helyzetet fog előidézni. Helyeslik és követik a Bethlen István gróf által megkezdett és Gömbös Gyula által folytatott külpolitikát, hűségüket fejezik ki a két barát nagy hatalom segítségéért. Követelik a szoros lengyel—magyar barátságot és a dunamedencei népek gazdasági összehangolását. E tekintetben a légkörváltozás Jugoszláviában már meg is látszik, ami szükséges volna romániai viszonylatban is. Viszont az idegen nyelvű magyar állampolgároknak biztosítani kell a nyelvi és kulturális szabadságot.

Ezután a zsidójavaslat vitáiban Vozáry Aladár felvidéki képviselő szólalt fel és megállapította, hogy a Felvidéken a zsidók nagy

része nem volt nemzethű és csak kis számban voltak olyanok, akik kitartottak magyarságuk mellett. Az a kívánsága, hogy ezek ne essenek a törvény rendelkezése alá. Hűségért hűséggel kell adózni. Ezt a gesztust gyakorolni kell a többi elszakított részek zsidósága felé is. Ja-

A többlakásos házak valamennyi lakását sorszámmal kell a háztulajdonosnak ellátnia

Megjelent a lakók és albérlők bejelentéséről szóló törvény végrehajtási szabályzata

Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról a törvényről, amely rendkívül szigorú büntetés terhe mellett kötelezően előírja a fő- és albérlők bejelentését, valamint intézkedik az ugynevezett ingatlan nyilvántartási könyvek bevezetéséről, ami azt jelenti, hogy minden háztulajdonosnak nyilvántartási könyvet kell vezetnie a lakókról és lakásváltozásokról. A Hivatalos Közlöny február tizenötödikén megjelent 38. számában nyilvánosságra hozták a törvény végrehajtási szabályzatát, ami szintén igen sok nagyjentőségű, érdekes intézkedést tartalmaz. Így többek között elrendeli, hogy a többlakásos épületekben a háztulajdonosok sorszámmal kötelesek ellátni valamennyi lakást és ezt a sorszámmal látható helyen, a lakás folyosóra, vagy udvarra néző ajtója felett kell elhelyeznie. A sorszámozás a földszinttől kezdődik és így halad az esetleges emelet felé, a sorszámmal feltüntetett táblára pedig a számon kívül az „Apartement“ (lakosz-

tály) szót is ki kell írni. Azokat a háztulajdonosokat, akik a törvényben előírt rendelkezéseket nem teljesítik 2000 lej pénzbüntetéssel sújtják. Különben a törvény áprilisban lép életbe s addig visszatérünk még a végrehajtási szabályrendelet részletes ismertetésére.

Bizalom!

Discreció!

Huzás márc. 15-én

Vegye sorsjegyrét a

WAGONS-LITS / COOK

felárutónál

Arad, Minorita-palota.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 .. || Egy hónapra 70 ..

MAROSHÉVIZ GYÁSZA

Maroshévizről jelent az Aradi Közlöny tudósítója: Maroshévizen, amely tudvalevőleg az elhunyt pártárka-miniszterelnök szülőhelye, osztatlan és mély gyászt váltott ki a halál híre. Az elhunynak két nővére él Maroshévizen. Az egyik dr. Cristea Pavel egészségügyi felügyelő felesége, a másik pedig özv. Antal Illésné.

Maroshévizről különvonatot indítanak Miron Cristea dr. temetésére. A különvonat százhusz tagu küldöttséget visz magával, amelyet Coman Ilie községi bíró vezet, aki maga is rokona volt a néhai pártárka-miniszterelnöknek. A küldöttség tagjai között száz földműves lesz, valamint tíz többségi és tíz kisebbségi intellektuel. A százhusz tagu küldöttség egy kis zászban maroshéviz felé fog utazni, majd a pártárka-miniszterelnök földi maradványait hozó vonat a bucuresti-i pályaudvaron.

Az említett küldöttség tagjain kívül még számosan utaznak Maroshévizre a község nagy szülőföldjének temetésére.

BENCZEL BÉLA

— Időjárás. Változó felhőzet, a hőmérséklet: állandósulása és kisebb lecsapódások lehetségesek.

— ZÜRICH TÖZSZEZARLAT: Páris 11.66 és egyegyed, London 20.63 és egyegyed, Newyork 439.87, Brüsszel 74, Máninó 23.14, Amsterdam 233.65, Berlin 176.50, Szófia 540, Prága 15.04, Varsó 83, Belgrád 10 és Bucuresti 334.

— Az Uralkodó ajándék-ekél, Bucurestiből jelentik: Ojelsége II. Carol király által a földműveseknek adományozott 1123 ekét a resicai művek elkészítették és az illetékes kulturházakba szállították. Az uralkodó ajándékait március 19-én osztják szét a földművesek közt nagy ünnepség keretében.

— Calinescu kormányelnök köszönete. Az aradi városházára ma távirat érkezett, amelyben Armand Calinescu miniszterelnök köszönetét fejezi ki Vlad Alexandru polgármesternek azért a táviratért, amelyben őt úgy a maga, mint Arad város lakosága nevében miniszterelnökké történt kinevezése alkalmából üdvözölte.

— APRILIS 5-ÉN VÁLASZTJÁK MEG AZ ÚJ FRANCIA KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKÖT. Páris. Francia hivatalos körökben megerősítik azt a hírt, hogy a francia nemzetgyűlés az új köztársasági elnök megválasztására, valószínűleg április 5-re hívják össze.

— Turánszky István lett Kolozsvári Borcsa Mihály magyar sajtófőnök utóda. Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök szerdán kinevezte a lemondott Kolozsvári Borcsa Mihály helyére a magyar miniszterelnökség új sajtófőnökét. Turánszky István volt tolnamgyei főispán személyében. Turánszky István régebben mint attasé a belgrádi, majd a bucuresti magyar követség mellett működött, azután a magyar külügyminisztériumban titkári tisztséget töltött be. Kinevezése általános meglepetést keltett Magyarországon.

— CSAK KEDDEN ÉS PÉNTEKEN AD KI EZENTÜL UTLEVELET A RENDŐRSÉG. A rendőrség közli, hogy a jövőben csak kétszer hetenként: kedden és pénteken ad ki utlevelet a rendőrség. Mindazok, akik irataikat hétfő délután benyújtják a rendőrség utlevél-ügyszta-lyához, azok kedden, míg azok, akik szerda délután nyújtják be irataikat, péntek délután kapják meg kiállított utleveleiket. A rendőrség az utlevél-kérők tudomására hozza azt is, hogy irataik benyújtását, valamint az utlevél átvételét csakis személyesen lehet elintézni.

— Új végrehajtó Aradon. A pénzügyminisztérium március hetedikén az ország minden részére új végrehajtókat nevezett ki. Aradra Iestaru I. Marint nevezték ki, akinek felső kereskedelmi iskolai végzettsége van.

— Szent-Györgyi Albert lesz a szegedi egyetem dékánja. Szegedről jelentik: A szegedi egyetem március 20-ig kell, hogy megválassza felsőházi képviselőjét. A szegedi egyetem tanári kara megállapodott abban, hogy erre a tisztségre egyhangulag a Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert tanárt választja meg.

— Csehszlovák diplomata tragikus halála. Prágából jelentik: Meixner Adolf dr., a csehszlovák diplomácia magasrangú tagja csütörtökön föhelőtte magát. Eppen most akarták kinevezni oslói követté. Állítólag zsidó származása miatt követte el tettét, mert az új cseh fajvédelmi törvény szerint ki kellett volna lépnie az állami szolgálatból.

— Újabb hírek a pokolgyépes Catarauról. A „Tribuna” című kolozsvári lap azt a feltűnésté keltő hírt közli, hogy Vasile Cataraut, aki huszonöt évvel ezelőtt pokolgyépes merényletet követett el a hajdudorogi görög katolikus püspök ellen, Párisban letartóztatták. Catarau annak idején azért akarta kioltani a főpap életét, mert szerinte elárulta a román nemzeti érdekeket. A merénylet tudvalevőleg nem sikerült. A „Tribuna” a mostani letartóztatásról szóló jelentéshez hozzáfűzi, hogy az fantasztikusnak tűnik, mert állítólag Catarau már évekkel ezelőtt Amerikában meghalt és így nem tartóztathatták le Párisban.

— Kedvező fordulat a türi plébános politikai perében. Bucurestiből jelentik: A katonai Semmitőszék kedden foglalkozott Lokodi Gáspár türi plébános ügyével, akit a kolozsvári katonai törvényszék még november 16-án héthónapi elzárásra ítelt, a román nemzet megsértése miatt, mert a templomban egy zászlót találtak, amelyre ráöltött vászondarabot letakarva, a szent koronát Szűz Máriának felajánló Szent István képe látható. A katonai Semmitőszék megsemmisítette az ítéletet, mert a szándékosság indokolását nem látta elegendőnek és a parcszebeni katonai törvényszékhez utalta át az ügyet új tárgyalás lefolytatása végett.

— Ausztriában életbelépett a német vallás-oktatási törvény. Bécsből jelentik: Ausztriában most léptették életbe az 1921-ben hozott német birodalmi vallásoktatási törvényt. A törvény értelmében a szülők megegyezéséről függ, hogy milyen vallásoktatásban részesíthetik gyermekeiket. A tizenegyedik életévüket betöltött gyermekek viszont maguk határozzák meg, hogy milyen vallásfelekezethez kívánnak csatlakozni. Az áttérésre vonatkozólag azonban Ausztriában külön rendelkezéseket léptettek életbe. Eddig ugyanis a szülők vallásváltoztatása nem volt befolyással gyermekeik vallására, ezután azonban a tizenegy évesnél fiatalabb gyermekek szüleiik vallását követik.

— Belezuhant a tengerbe egy hajótaszkocs. Zágrábból jelentik: Nem mindennapi szerencsétlenség történt Ragusa közelében. Egy temetkezési intézet autója, amelyen koporsót szállítottak egy kanyarban megecsuszott és belezuhant a tengerbe. A sofőr és kísérője még idejében kiugrott a kocsiból és uszva partot ért. Az autó a koporsóval együtt elsüllyedt.

— Tengeri oroszlántól a torpedóig. Zürichben bemutattak egy tudományos filmet, mely igen sok példáját ábrázolja annak, hogyan vezette rá bizonyos állatok testalkata nagyfontosságú felfedezésekre a technikusokat. Így például a víz ellenállásának legyőzésénél sokat tanultak a del-fintól, a torpedó szerkesztésénél a tengeri orosz-lántól, a vitorlázó repülőgépek megalkotásánál a sirlálytól.

Mezei futóversenyen

— Erre fussunk, paffás. Itt szebb a kilátás.

Rendelet jelenik meg az állampolgársági listáról kimaradottokról

Bucurestiből jelentik: A „Tempo” című lap értesülése szerint rövidesen intézkedés történik azokra, akiknek állampolgárságát nem ismerték el a revízió során. Mint ismeretes, a revíziós eljárás befejeztével az idegen állampolgárok listájára veszik be ezeket. Rövidesen belügyminiszteri rendelet jelenik meg a „Tempo” című lap szerint, mely határidőhöz köti majd az idegenek listájára való jelentkezést.

— Előkelő angol vendégek a propaganda-minisztériumban. Bucurestiből jelentik: A propagandaügyi minisztériumnak tegnap előkelő vendégei voltak. Felkereste a minisztériumot lord Illiffe, a „Daily Telegraph” társtulajdonosa, March Wood konzervatívparti képviselő, Philjut ezredes felesége és Newille Smith, akik Romániában tanulmányuton vannak. A propagandaügyi minisztériumban a romániai turisztikára vonatkozó film és egyéb anyagot mutatták be a látogatóknak.

— Értekezletet tartottak az elemi iskolai oktatás főfelügyelői. Bucurestiből jelentik: Az elemi iskolai oktatás főfelügyelői Toni államtitkár eszökletével a nemzetnevelésügyi minisztériumban értekezletet tartottak az új tanterv alkalmazásáról. Az értekezleten Toni államtitkár utasításokat adott az ellenőrző szerveknek munkájuk elvégzésére.

— Szentannai papot szentel Pacha Agoston dr. püspök. Pacha Agoston dr. megyéspüspök vasárnap délelőtt a székesegyházban három végzett papnövendéket szentel pappá a délelőtt 10 órakor kezdődő ünnepi szent mise keretében. A felszentelendő teológusok: Eghy János Szatmárme-gyéből, Weber Ottó Bucovinából és Wille Andrá Szentannáról.

— Hat személyt haragott meg a megveszett nő. Cetatea Albából jelentik: Eudochia Cierenci, Gangani községbeli asszony veszttségben megbetegedett és miután hat személyt, akik megfékezni próbálták, megharagott, borzalmas kínok között kiszenvedett. A szerencsétlen asszony áldozatait beszállították a chisenevi Pasteur-intézetbe, az egészségügyi hatóságok pedig a legszigorubb intézkedéseket rendelték el.

Szerencsés favasz!

Szerencsés Goldschmidt-sorsjegyek!

— Aradi CFR-nyugdíjasok márciusi jelentése. A „Asociația Generala a Pensionarilor CFR” aradi fiókja (Bihorului-ut 11.) értesíti mindazokat a CFR nyugdíjasokat, akiknek illetményeit a CFR palotájában fizetik, hogy a március havi nyugdíj-jukat az alábbi sorrend szerint osztják ki: március 10-én, pénteken délelőtt az 1—250, míg délután 251—530. számig, 11-én szombaton délelőtt a volt arad-csanádi nyugdíjakok illetményeinek kifizetésére kerül sor 1—233. számig. Délután be-zárólag mindenki jelentkezzen az illetmények felvétele miatt.

— Két 11 éves gyermek kifosztott egy templomot. Szamosfalváról jelentik: Mára virradó éjszaka a szamosfalvi római katolikus templom perselyét feltörték és kifosztották. A hatóságok nyomozást indítottak és hamarosan elfogták Puskás János és Dohondj György nevű 11 éves gyermekeket, akik bevallották, hogy ők fosztották ki a templomot. A romlott fiatalok egy arany serleget és két oltárterítőt is magukkal vittek.

Élénk vérkeringés felüdíti a szervezetet. A Diana sósorszesz bedörzsölés élénkíti a vérkeringést, felüdíti a testet!

— Ritka szerencse. Newyorkból jelentik: Kennedy Ambrus baltimorei (Maryland-állam) politikus a városháza nagytermében tartott népes gyűlésen beszédet mondott. A kétezer ülőhely közül csak egyetlen egy volt üres. Beszéd közben egy súlyos bronzgolyó esett le a mennyezetről az egyetlen üres székre, amelyet pozdorjává zuzott.

Függőágyas III. osztályu kocsik az olasz vasutakon. Rómából jelentik: Az olasz államvas-utak legközelebb kísérletképpen függőágyakkal ellátott harmadosztályu kocsit helyeznek forgalomba éjszakai utasok számára. A függőágyat igénybevevő utasnak csekély pótdíjat kell fizetnie. Az újítást egyelőre a sielőknek fenntartott vonatokra korlátozzák, hogy a téli-sportolók kényelmesen tehessek meg az utat a városok és a hegyek között.

Megfagyott három fiatal lány az Ókirályságban

Tárgu Jhuból jelentik: Megdöbbentő három halálos tragédia tartja izgalomban a környéket. I. Antoniu fiatal legény, három fiatal leánnyal, Paraschiva C. Harsu 18 éves, Florea N. D. Harsu 22 éves és Joana I. Popescu 24 éves munkásleányokkal nekivágtak, hogy munkát keressenek. Utuk hegyen vezetett keresztül és ott olyan hóvihár lepte meg őket, hogy eltévesztették az utat. Egyideig, amíg a hideggel és a viharral dacolni tudtak, kiáltottak és megpróbálták felelni a helyes utat, de erejük csakhamar elhagyta őket és megkísérelték egy szikla mögött meghúzódni. Ugy találtak rájuk másnap megfagyva. A legényt, aki melegebben volt öltözve még sikerült megmenteni az életnek, de a szerencsétlen három leánynál már csak a beállott halált állapíthatták meg.

— Roosevelt fogadta lord Rotschildot. Washingtonból jelentik: A washingtoni angol nagykövetet kérésre Roosevelt emök fogadta lord Rotschildot. Rotschild utazása teljesen magánjellegű, azonban alkalma nyílik arra, hogy mint az angol zsidómenekültügyi bizottság tagja, Amerikában eszmecserét folytasson a zsidó menekültek ügyéről.

— Fertőtlenítési igazolvány a CFR-jegy mellé. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóságának határozata értelmében azoknak, akik valamelyik basarabiai állomásról akarnak elutazni, vagy pedig a jasi-i, dorohoi-i, botosani-i és zoreni pruti vonalakon utaznak, harmadosztályú jegyvet csak abban az esetben adnak el, ha felmutatják a fertőtlenítőintézet igazolványát.

— Idős budapesti orvosi-pár öngyilkossága. Budapestről jelentik: Székely Géza 71 éves budapesti orvost és feleségét kórházi lakásukon ma délután eszméletlen állapotban találták. Mikorára a mentők a helyszínre érkeztek, az idős orvoson már nem lehetett segíteni és rövidesen meghalt. Feleségét be szállították a kórházba, ahol megállapított nyert, hogy morfiummal megmérgezték magukat. Tettüknek oka egyelőre ismeretlen.

— Igazolniok kell leszármazásukat a német hadsereg örvezetőinek. A német hadvezetőség új rendeletben szabályozza a németnyelvű leszármazás igazolásának kérdését. A fennálló szabályok értelmében 50, 37,5, 25, 12,5 százalékos zsidó vérkeveredésű „Mischling”-ek kinevezhetők a legénységi rendfokozatokba, azzal a megszorítással, hogy az ilyen keverék-félvérek nem kaphatnak olyan beosztást, amely állandó parancsnoklási hatáskörrel jár, vagyis nem lehetnek egy raj vezetői, nem lehetnek szobaparancsnokok, sem utonciképző altisztek. Mivel amagyasabb altiszti rangfokozatokba örvezetőkből lehet előlépni, a mostani rendelet előírja, hogy a tiszta németvérű leszármazás, illetve a zsidó vérkeveredés ténye már az örvezetői előléptetés előtt igazolandó hiteltel családi okmányokkal.

**Néhány nap múlva huzás!
Vásároljon mielőbb egy szerencsés GOLDSCHMIDT-sorsjegyet**

— A bécsi Ländler-bank térfoglalása Pozsonyban. Pozsonyból jelentik: A Dresdener Bankhoz közelálló Ländlerbank megszerezte a prágai Cseh Leszármazás és Hitelbanktól a „Bratislavai Kereskedelmi és Hitelbank Rt.” részvény többségét. A tranzakciónak a célja, hogy a német-szlovák gazdasági kapcsolatokat kimélyítse s a német kézbe került pénzügyet a szlovákiai német közgazdasági élet számára kíván rendelkezésre állni.

— Tiroli jezsuiták Svájcban. Zürichből jelentik: Az Innsbruck-melletti Sittenből áttelepültek a jezsuiták a svájci Wallis-kanton területére. A Jézus-társasági szerzetesek elhelyezése és letelepülési rendje élénken foglalkoztatja a svájci hatóságokat. A kanton vezetősége és a svájci szövetségi tanács közt megindult tárgyalások során fogják szabályozni a Tirolból áttelepedett jezsuiták új egyházi beosztását és működési lehetőségeit.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12.
(Tel.: 25—20.)
JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand
25. (Tel.: 11—00.)
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărășești 1.
(Tel.: 17—68.)

Hétszáz utast vitt Arad—Temesvárról a budapesti turista-vonat

A Wagons-Lits és Európa-menetjegyirodák által megszervezett budapesti alkalmi vonat csütörtökön délelőtt fél 11 órakor az aradi pályaudvarról nagy érdeklődés mellett indult Budapest felé. Az aradi állomáson összekapcsolták a bucsu-ferstii, temesvári és aradi szerelvényt, amely összesen kilenc kocsiból állt és hétszáz utast vitt magával. A pályaudvar már jóval a kitűzött indulási idő előtt megtelt utasokkal és azok hozzátartozóival, akik közvetlenül a vonatindulás előtt még érkezény bucsut akartak venni családtagjaiktól, vagy ismerőseiktől.

A nagy szakavatottsággal megrendezett utazás vezetője, Ponta Cornel, a Wagons-Lits kerületi felügyelője, aki maga is a vonattal utazott, kellő

képpen gondoskodott az utazók kényelmes elhelyezéséről. A vonat utasai a legjobb hangulatban indultak utnak és magyarországi időszámítás szerint délután öt, míg a romániai idő szerint hat órakor szerencsésen megérkeztek a budapesti Nyugati-pályaudvarra. A különvonat utasai öt napig maradnak a magyar fővárosban, ahonnan a jövő héten kedden este indulnak vissza és szerdán a kora reggeli órákban érkeznek meg Aradra.

Itt írjuk meg, hogy Kolozsvárról és Nagyváradról hatszáz utaztak hasonló alkalmi vonattal Budapestre. Ezek részére külön szerelvény indult, amely Biharkeresztesen keresztül tette meg az utat Budapest felé.

Egy francia lap fantasztikus „szenzációja” Hitler 1939. évi külpolitikai „programjáról”

Párisból jelentik: A „Journal des Debats” ma száma szenzációs cikket közöl, amelyet a Havas-ügynökség azzal továbbít, hogy a cikkért annak szerzőjére, Pierre Bernus-re hárít minden felelősséget. A cikk szerint Pierre Barnusnek módjában áll lelepleznie azt a tervet, amelyet Hitler német birodalmi vezér és kancellár az 1939. évre dolgozott ki és amelynek sikerét főképpen a meglepetésszerű végrehajtásra alapították. A terv különböző fejezetekre oszlik, amelyek a következők: Mindenekelőtt Olaszország nem hivatalos követelésekkel áll elő és katonai nyomást gyakorol Afrikában, Palesztinában, Szíriában zavargásokat szítanak. A spanyol polgárháború befejezése után Olaszország mozgósítást rendel el, egyben pedig hivatalosan is bejelenti

afrikai és európai követeléseit, amelyeket Hitler nagy beszédben támogatna és a követeléseket ultimátum formájában szövegezné meg. Ezt villámgyors esemény követné: meglepetésszerűen megtámadná Hollandiát és esetleg Svájcot. Ennek megtörténte után Hitler előterjesztene követeléseit és felszólítaná Franciaországot és Angliát azok teljesítésére.

Szinte mindegyik párisi lap leközi a fenti cikket és különösen kiemeli annak Hollandia és Svájc elleni támadásról szóló részét. Egyben a lapok utalnak arra, hogy mivel a tervet leleplezték, az elvesztett egyik legényesebb tényezőjét: a meglepetést. A berlini „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz” a leghatározottabban cáfolja a fenti cikkben foglaltakat.

Háboru esetére

19 színes hadosztályt ígért Anglia Franciaországnak

Hore Belisha angol hadügyminiszter feltűnéstkelő nyilatkozatának visszhangja

London. Hore Belisha miniszter számszerű adatokat közölt arról a hadseregről, a melyet Anglia egy háborus konfliktus esetén Franciaországnak rendelkezésre bocsát. A miniszter szerint 19 hadosztályt küld a franciák megsegítésére. Ezeknek a csapatoknak kisebbik részét a szigetországból vezényelnék Franciaországba, a többi részét pedig különböző gvarmatokról. Az Ewening News, a Star és az Ewening Standard megállapítják, hogy ez az expedíciós hadsereg a következőképpen tagozódik: Európából négy gyalogsági, két motorizált hadosztály, tankokkal és páncélkocsikkal, Tengerentúli területekről kilenc gyalogos és három motorizált hadosztály, továbbá egy lovasbrigád.

Hore Belisha hadügyminiszter nyilatkozatát az angol lapok a legkedvezőbben fogadták. A Times megállapítja, hogy Hore Belisha két év alatt többet tett a szárazföldi hadseregért, mint előtte egy egész generáció. A Daily Telegraph meglegedését fejezi ki, hogy megdöntötték azokat az ódsi elveket, amelyeket Angliában szentnek tartottak. Egyben felteszi a kérdést, hogy a 19 hadosztályból álló hadsereg nem lesz-e túlságosan gverge. A Daily Mail a következőket írja: Franciaországgal szemben oly nagymérvű kötelezettséget vállaltunk, hogy világháború kitörése esetén óriási hadsereget leszünk kénytelenek küldeni a szárazföldre. Hore Belisha nyilatkozatának tulajdonképpen ez az értelmezése.

A francia lapok nagy figyelmet szentelnek Hore Belisha angol hadügyminiszter ismeretes nyilatkozatának. A Figaro londoni tudósítója azt jelenti, hogy az angol-francia katonai együttműködés kifejlesztésére irányuló bejelentést első ízben vették tudomásul ellentmon-

dás nélkül. Az Epoque azt írja, hogy Angliában felismerték a fegyverkezés szükségességét és ez most gigantikus méreteket foglyik. A hadseregnek a legmodernebb felszerelése lesz és a birodalom gazdagsága lehetővé teszi a lehető legnagyobb mérvű elienállást. Első ízben történik, hogy felelős angol miniszter hivatalosan is bejelentette, hogy ellenállnak a diktatorikus államok erőszakoskodásainak és közölte, hogyan kel át a tengeren az angol hadsereg Franciaországba. (R.)

Hore Belisha hadügyminiszter szerdai kijelentései berlini politikai körökben is nagy figyelmet keltett. Ezek szerint nem titkolják el, hogy azok a támadások, amelyeket Roosevelt elnök bizonyos idő óta a tekintély államok ellen intéz, hatottak azokra az államokra is, amelyek mindig azt hangoztatják, hogy a kormányzati különbözőség mellett is barátságos szellemben akarnak együttműködni a tekintély uralmi országokkal. Német felfogás szerint minden államnak jogában áll, hogy úgy fegyverkezze, amint azt szükségesnek tartja. Ezért furcsálják, hogy angol részről bejelentették 19 hadtest Franciaországba való elszállításának előkészületeit, noha Németország nem akarja megtámadni Franciaországot. Másfelől arról sem tudnak semmit, hogy Franciaország kívánna megtámadni Németországot. Németországra ilyen bejelentésekkel nem lehet bármilyen benyomást se tenni tekintettel a birodalom nyugati részén meglevő katonai védelemre. Berlini körök nézete szerint a békét erősen akadályozná, ha demokratikus hatalmakat arra csábítanák, hogy megakadályozzák a béke előmozdítását és ha elzárkóznának a tekintély elvek alapján kormányzó népek kívánságai elől.

SCALA

NAGYFILMEK SZINHÁZA / TELEFON: 20-10.

RONALD COLMAN leghatalmasabb alakítója

„Ha király lennék”

Szenvedély-izgalmak-kalandok
FOX JOURNAL 5. 7.15, 9.15

★★★ és EGY SORSJEGY,
 hogy milliomos lehessen.
 Vásároljon azonnal Állami Sorsjáték
 sorsjegyet a

COLECTURA OFICIALĂ
 ȘI A OFICIILOR RURALE P. T. T.

elárusító helyeinél,

hogy résztvehessen a 19. sorsjáték I.
 osztályának március 15-iki húzásán.

HELYI CIM:

Arad, Str. Brătianu Nr. 3. Repr. Olariu Ioan

SPORT KÖZLÖNY

Elutazott a Venus Bucurestiből

Pénteken délelőtt érkezik a bajnokjelölt Aradra

A Venus csapata — régi szokásához híven — még csütörtökön este elutazott Bucurestiből, hogy Aradon töltsön két napot a mérkőzés előtt és kellemesen aklimatizálódjék. Jánosy Béla edző, Ilie intéző és Dumitrescu őrnagy vezetése mellett 14 tagú játékoskeret indult el Arad felé és előreláthatólag a következő összetételben áll ki a Venus vasárnap a Gloria elleni mérkőzésre:

David — Sfera, Joneșcu Crum — Barbulescu, Gain, Beffa — Orza, Ploesteanu, Humis, Bodola, Ene.

A Gloria pénteken tartja utolsó edzését a vasárnapi mérkőzés előtt és ekkor kerül sor az összeállításra. Annyi bizonyos most már, hogy vasárnap Barbu II. is szerepet kap a Gloria támadóláncában, csak az bizonytalan még, hogy ki fog ebből a sorból kimaradni. A Gloria védelmi formációjában változás nem lehet, ez a rész a Theimer—Varjassy, Volentir — Marienuț, Mikóczy, Micola összetételben marad, a csatársor azonban többféle lehet. A legtöbb esélye ennek a sornak van a szereplésre: Igna, Barbu, Codreanu, Henekar, Mercea.

Uszó-világrekordok

Alább adjuk a jelenleg fennálló uszó-világrekordokat, amelyeknél a férfi-számokban az USA és Japán, a hölgy-számokban Dánia és Hollandia dominálnak. A rekordlisták a következők:

Férfiak:

100 m gyors: Fick USA 56.4.
 200 m gyors: Medica USA 2:07.2.
 400 m gyors: Medica USA 4:38.7.
 800 m gyors: Makino (japán) 9:55.8.
 1000 m gyors: Amano (japán) 12:33.8.
 1500 m gyors: Amano (japán) 18:58.8.
 100 m mell: Balke (német) 1:09.5.
 200 m mell: Kasley USA 2:37.2.
 400 m mell: Heina (német) 5:43.8.
 100 m hát: Kiefer USA 1:04.8.
 200 m hát: Kiefer USA 2:24.

400 m hát: Kiefer 5:13.4.
 4×100 m gyorsstaféta: USA 3:59.2.
 4×200 m gyorsstaféta: Jaján 8:51.5.

Hölgyek:

100 m gyors: den Ouden (holland) 1:04.6.
 200 m gyors: Hveger (dán) 2:21.7.
 400 m gyors: Hveger (dán) 5:06.1.
 800 m gyors: Hveger (dán) 11:11.7.
 1500 m gyors: Hveger (dán) 21:45.7.
 100 m mell: Hölzner (német) 1:20.2.
 200 m mell: Waalberg (holland) 2:56.9.
 400 m mell: Engfeld-Genenger (német) 6:19.2.
 m hát: van Feggelen (holland) 1:12.9.
 200 m hát: van Feggelen (holland) 2:40.6.
 400 m hát: van Feggelen (holland) 5:41.4.
 4×100 m gyorsstaféta: Dánia 4:27.6.

Megszüntetik a „lelépési” díjak rendszerét Romániában?

Bucurestiből jelentik: Szövetségi körökben az igazolási szabályzat közeli módosításáról beszélnek. Annyak a rendszernek akarnak végetvetni, hogy a játékosokat túlzott összegű „lelépési” díjak fejében akariják csak átadni az egyesületek. Sok egyesület valóságos üzletet csinált a játékoseladásból, ami nem igen javított a sportterkölcöket. Nem egy esetben a játékosok szinte rabszolgáknak érezhették magukat, vagy jobb esetben árunk, mert hiszen szabad akaratukból nem hagyhatták ott a távozásukat megakadályozó egyesületet. A szabálymódosítás után azok a játékosok, akiknek nincs szerződésük, vagy a szerződéses játékosok, szerződésük lejártá után minden további nélkül szabadok.

Kétségtelen, hogy ennek a módosításnak számos jó oldala van, de hátránya is, mert tág teret nyit majd a játékoscsábításnak.

Husvétii tornát bonyolítanak le Kolozsváron

Kolozsvár. Husvét két napján nagyszabású nemzetközi futballtornát bonyolítanak le a budapesti Budafok és a NAC bekapcsolásával. A husvétii torna műsora a következő:

Első nap: Budafok—NAC, Victoria—Universitatea.

Másodnapon: Budafok—Victoria, NAC—Universitatea.

Román teniszezők külföldön

Poppenné Ziszovits Lenke és Bereczki Magda Montecarloban versenget szenvedtek a párosban. Ennek a vereségnek oka kétségtelenül az, hogy Bereczki Magda szingli-játékos. Kettősben nem állja meg a helyét. — Egyebekben a két hölgy-játékos teljes erővel pótolja a tréning hiányt. Készülnek a mentoni versenyre

Áldatlan harcot

eredményes a nemzeti bajnokság tavaszi forduló. Jának csaknem valamennyi mérkőzése. Ez természetesen is, hiszen létkérdés a csapatok számára az A) ligában való bennmaradás. Az elmúlt évben meghatározott szabályzat értelmében ezébben az A) divízió 3 utolsó helyezetteje kerül a kiesés sorsára és helyükre csak egyetlen B) ligás jut fel, az, amelyet a B) liga csoportok győzteseinek egymásközi versengéséből kikerül. Az A) csoportban a helyzet pillanatnyilag a következő:

1. Venus	13	9	4	—	30	9	22
2. Ripensia	13	6	3	4	32	25	15
3. Carpați	13	5	5	4	18	16	15
4. Victoria	13	7	—	6	26	19	14
5. Juventus	13	6	1	6	26	22	13
6. AMTE	13	5	3	5	25	27	13
7. Sp. Studentesc	13	5	2	6	20	23	12
8. Rapid	13	4	4	5	19	17	12
9. Kinizsi	13	4	4	5	30	31	12
10. Gloria	13	3	4	6	15	29	10
11. Tricolor	13	4	1	8	12	27	9
12. UDR	13	2	5	6	12	20	9

Ha a táblázatot nézzük, úgy látjuk, hogy a Venus már egyik csapat sem tudja behozni, mert a bajnokjelölt tiszta hét ponttal vezet a Ripensia és a Carpați előtt. Még valami az, ami szembeötlő a táblázat figyelmes tanulmányozásánál: A csapatok eddig 13 mérkőzést játszottak, tehát még 9—9 mérkőzése van hátra mindegyiknek és miután az utolsót a másodiktól mindössze hat pont választja el, a Venus kivételével bármely csapat ott lehet az utolsó három között és a kiesés sorsára juthat! Ez a körülmény az, ami megkettőzi a csapatok erejét, ami arra készíti őket, hogy 90 percen át tankadjanak kitartással küzdjenek a bajnoki pontokért és a veszélyes zónától való eltávolodásért.

Reméljük, hogy a két aradi divíziós csapatnak sikerül a tizedik helynél fejlebb végezni és továbbra is méltóan képviselhetik majd a város fejlett labdarúgó-sportját a nemzeti bajnokság első vonalában.

O Turisztika. Az Erdélyi Kárpát Egyesület Czáránosztálya vasárnap két turát vezet a hegyaljára. I. Kovaszinc—Chersca-völgy—Feredeu—Livada. Vezető: Kiss Géza. II. A második tura irányát a vezető a villanyoson adja meg. Indulás mindkét turára a 7 óra 55 perces villanyossal. A turákat csak kedvező idő esetén tartjuk meg.

O Kardban és törben figyelmeztetés után tussal büntetik azt a vívót, aki illesselve mindkét lábbal lép a plansról — ezt a szabálymódosítást hozta a nemzetközi vívószövetség antwerpeni nagygyűlésén. Az 1941. évi vívóvilágbajnokságot egyébként Egyiptomnak kellett. A magyar vívószakemberek közül Bogáthyt a nemzetközi szövetség állandó bizottságába. Dorost a versenyszabályzatba választották.

Kedvezményes utazás New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KÉNYELMES UJ HAJÓIVAL,
 ugyszintén rendszeres utazások

Canadába
 Középamerikába
 Ausztráliába
 Délamerikába
 Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és
 prospektusok

ORT. utazási irodáiban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Veneția 2. Tel. 39-83.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

Az ATE és a Mica vasárnapi találkozója Aradon

A kerületi bajnokság egyik legizgalmasabb mérkőzése kerül lebonyolításra vasárnap délelőtt az aradi Gloria sporttelepén, amelyen az ATE és a Mica csapatai találkoznak. A mérkőzésre mindkét csapat igen komolyan készül. A Mica eddig még minden egyes mérkőzését megnyerte és ez alkalommal is arra törekszik, hogy megőrizze veretlenségét. Az ATE, amely a tavasszal rendkívül jó formára futott fel, megkísérli, amit eddig még egyetlen kerületi bajnokságban szereplő csapatnak sem sikerült: ráverni a brádi együttesre. A Mica előre láthatólag változatlan csapatával áll ki az aradi találkozóra, míg a kék-fehérek megerősített csapattal veszik fel a küzdelmet a kerületi bajnokság élén álló Mica ellen. A bajnoki mérkőzés pontosan háromnegyed 11 órakor kezdődik és igen komoly, élvezetes sportot ígér. A rendező egyesület gondoskodott arról, hogy előmérkőzés is pompás szórakozást nyújtson a közönségnek és ezért az ATE-AMTE ifjúsági csapatok bajnoki találkozóját bonyolítják le az ATE-Mica mérkőzés előtt.

O A tornaegyesület turista-osztálya vasárnap reggel az 5 órai villamossal turát indít Arad-Hegyaljára. A tura irányának megbeszélése a villamoson. Vezető: Szűcs István. A fényképes igazolványt mindenki hozza magával.

O Vasárnap délelőtt lesz a tekeverseny döntője. Mint már megemlékeztünk róla, vasárnap, f. hó 5-én a Prieteni és AAC rendezésében csapatverseny keretében vendégül látták a temesvári és nagyváradi CFR tekező csapatát, kikhez ötvödiknek az Infrătirea csapata csatlakozott. Az erős küzdelmekben az aradi csapatok nagyszerűen szerepeltek és a vendégeknél minden mérkőzésben jobbnak bizonyultak. A mérkőzéseket azonban, bár éifelutánig folytatták, lebonyolítani nem tudták, csak a vendég csapatok elleni mérkőzések bonyolódtak le, úgyhogy a tulajdonképpeni döntőmérkőzések most már az aradi csapatok között vasárnap délelőtt folynak le és pedig a következő időbeosztásban: Infrătirea-AAC 9 óra 30 perc, Prieteni-AAC 10 óra 30 perc, Prieteni-Infrătirea 11 óra 30 perc. A verseny rendezője felkéri a résztvevő csapatokat a pontos megjelenésre, ellenkező esetben a meg nem jelenőket a versenytől visszalépetteknek tekinti.

O Az AMTE társas-vonata iránt általános érdeklődés nyilvánul meg városzerte. Vasárnap előreláthatólag a szurkolók hatalmas tömege kíséri majd át rokon-szenves csapatát Temesvárra, hogy a bajnokcsapat elleni küzdelemben biztassa. A sportvonatra jelentkezni az AMTE-irodában és Bakács Béla fehérmű-üzletében, Eminescu-ucca, lehet.

O A Hakoah sportegyesület turista szakosztálya vasárnap reggel kedvező idő esetén turát indít a Hegyaljára. Indulás reggel 7 óra 45 perckor a villanyossal. Utirány a villanyoson megbeszélve. Turavezető: Stein.

Siessen, hogy MILLIOMOS legyen

Ime egy eset, amikor nem árt a sietség. Miért is várna az Állami Sorsjáték IV. osztályának a huzásáig, amikor milliómos lehet már az I. osztály alatt is?

20 NYEREMÉNY egyenként 1.000.000

lei értékben kerül kiosztásra a játékosok között, akik sietnek, hogy már a...

MÁRCIUS 15.-IKI

huzásra vásároljanak sorsjegyet.

SZÉTOSTÁSRA KERÜL 50.888.000 LEI

19. sorsjáték

LOTERIA DE STAT

I. osztály

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Március végéig adhatók be a második évnegyedre szóló behozatali kérések

Csak gépirással írt és pontosan elkészített kéréseket vesznek figyelembe

A Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság rendeletet adott ki a második évnegyedre szóló importkéresek beadásával kapcsolatban. A rendelet a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

1. Az összes második évnegyedre szóló importkéresek a Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság iktató hivatalában adandók be, a vidékiek e címre ajánlott levélben is elküldhetik.
2. A kérések a kereskedelmi kamaráknál kapható blankettákon készíthetők el.
3. A kérések sajtókezüleg, vagy törvényes meghatalmazottak által irandók alá.
4. A kérésekben az áruk a vámnomenklatura megfelelő számaival jelzendők.
5. A különböző országokra kért import esetén minden egyes országra külön-külön kérés készítenőd.
6. Az összes kérések írógépen, olvashatóan irandók.
7. Az összes kérések március 10-31. közötti munkanapokon adhatók be a külkereskedelmet irányító igazgatóság iktató hivatalánál.
8. Akik a fenti időpontban nem adják be, vagy kéréseiket hiányosan állítják ki, a kéréseket nem veszik tekintetbe.

A rendelet további pontjai szerint a rendkívüli importkéresek is a fenti szabályok szerint készítenődök el.

Nagy vasúti és vízum-kedvezményel lehet Budapestre utazni

Az OMGE az idén március hó 22-27. napjain rendezi meg a szokásos mezőgazdasági kiállítását és tenyészállatvásárlját Budapesten. Ezalkalomból ugy a CFR, mint a MÁV jelentős utazási kedvezményeket engedélyezett.

A menetjegyirodákban 180 leiert váltható utazási igazolvány alapján u. i. a Romániában március hó 12. után váltott egész jeggyel március 22-április 6-ig 50 százalékos személyvonati jegyár kedvezményel lehet visszautazni.

A MÁV vonalain bármely határállomástól Budapestre március 12-én 0 órától március 27-én déli 12 óráig és Budapestre vissza, illetve tovább bármely határállomásra március 22-én 16 órától április 6-án 24 óráig 50 százalékos kedvezményel lehet utazni, bármely kocsiosztályon. Az utazás odaútatásánál 24 órára, visszautazásánál tetszés szerinti időre egyszer megszakítható, azonban csak az utazási kedvezmény érvényességének időhatárában belül.

Az igazolvány alapján március 12-április 6-ig Magyarországon 3 ízben lehet Budapestre a vidékre utazni és vissza Budapestre, 33 százalékos kedvezményel. A nagy utazási kedvezményeken kívül az igazolvány alapján jelentős vízumkedvezmények is könnyítik

az utazást, amennyiben március 12-27-ig vízum nélkül lehet Magyarországra utazni. A vízumot utólag 250 F kezelési költség ellenében lehet megszerezni a kiállítás területén.

Az igazolvány birtokosa kétszer díjtalanul léphet be a kiállítás területére. Az igazolvány ára csak 180 lei és bármely menetjegyirodában beszerezhető.

Szakmai továbbképző tanfolyamot rendez az aradi munkakamara

Az aradi munkakamara vezetősége, amely Albu Simion elnöke alatt működik, elhatározta, hogy az iparosok és munkások számára négy hónapig tartó szakmai továbbképző-tanfolyamot rendez. Ezt a tanfolyamot az Aurel Vlaicu Ipari liceumban tartják meg Carpinisan Romulus mérnök igazgató vezetése mellett. A tanfolyamokat ünnepélyes külsőségek között, március 14-én nyitják meg, míg a tanfolyamok tényleges kezdetére március 15-én kerül sor. Azok, akik a tanfolyamokon részt akarnak venni, jelentkezzenek az aradi munkakamaránál.

A szakmai továbbképző-tanfolyam munkaterve a következő: 1. Asztalosipar: a) technológia, b) gyakorlat. 2. Esztérgályozás: a) technológia, rajz, b) gyakorlat, c) kalkulálás, d) ennek gyakorlata. 3. Villanyszerelés: a) kalkulálás és vázlatok, b) gyakorlat. 4. Tanfolyam mechanikusok és fűtők részére: a) elméleti ismeretek, b) gyakorlat. 5. Robbanó motorok: a) elemi ismeretek, b) gyakorlat. 6. Diesel-motorok: a) elméleti ismeretek, b) gyakorlat. 7. Általános tanfolyam: a) munkatörvények ismertetése, b) kereskedelmi és váltófog, c) könyvvitel és kalkulálás.

= Leállította üzemét a „Belga-Romana” kolozsvári textilgyár. A kolozsvári „Belga-Romana” textilgyár leállította üzemét és ezt az elhatározását versenyanyaghiánnyal indokolja. Az üzemleállítás következtében háromszáz munkás maradt munka nélkül.

— Napfény, virág, zöld. mező....
Milyen szép!

— Igen, igen, de mégis szebb

AZ AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGY

amelyet az
AURORA

elárusító helyeinél vásároltam,
mert március 15. -én, amikor
a 19. Sorsjáték I. osztályának
a húzása lesz.

MILLIOMOS LEHETEK

Vásároljon még ma sorsjegyeket.

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEIN
HELYI CIM

Aradmegyei Takarékpénztár Rt.

Románia külkereskedelmi politikája és a mezőgazdasági tultermelés

A legutóbbi temesvári hármasszeminárium alkalmával Cornăţeanu földművelésügyi miniszter — amint már röviden megírtuk, — megbeszélésre hívta össze Temesváromány gazdaközön­ségének vezető egyéniségeit és rövid előadásban ismertette a földművelésügyi kormányzat célkitű­zését, a többtermelés elérését illetően. Az elmon­dottak után a miniszter felkérte a jelenvöltoakat, hogy hozzászólásaikkal világítsák meg a többter­meléssel kapcsolatos kérdéseket és a válaszok so­rán Birtolon Aurel őrnagy, aradmegyei birtokos és állattenyésztő, érdekes hozzászólásával összefog­laló képét adta azoknak a problémáknak, amelye­ket mindenképpen tekintetbe kell venni, amikor az ország mezőgazdaságának többtermelésre való be­állításáról van szó.

Hangsúlyozta Birtolon Aurel őrnagy, hogy a többtermelés tulajdonképpen jelszó, de csak rész­ben cél és részben eszköz. A többtermelés megva­lósítása ugyanis csakis a fennálló nehézségek ál­latános megoldásával párhuzamosan érhető el, másrészt nincs értelme többtermelésnek addig, amíg a termelt mezőgazdasági cikkek elhelyezését nem biztosítják. Románia külkereskedelmi politiká­jának ugyanis gyökeresen meg kell változnia, ha a gazdaközön­ség számára jobb, kedvezőbb megél­hetési feltételeket akarnak teremteni, mégpedig két szempontból: a külső piacok és a belső helyzet tekintetében.

Ezidőszerint az a helyzet, hogy a mezőgaz­dasági többtermelés lehetőségeit a piac és a tőke­kérdése akadályozza. Az ország állatállománya visszafejlődőben van, amit azonnal megértünk ak­kor, ha tudjuk, hogy míg 1924—1925-ben 300.000 darab szarvasmarhát szállított az ország állatte­nyésztő közönsége külföldre, addig idén a kivitel 27.000 darabra csappant, ami még a tíz százalékos arányánál is kevesebb Lengyelország 1938-ban 1 millió 200.000 sertést helyezett el külföldön, míg Románia sertés-kivitel kerete mindössze 200.000 darab. Még hozzávehetjük ezekhez a szomorú ada­tokhoz, hogy Magyarország csak Olaszországba 155.000 darab szarvasmarhát szállított, ami csak­nem hatszorosa a teljes román állatkivitelnek.

A román kiviteli lehetőségek nem oszlanak meg arányosan a kőolajtermelés és a mezőgaz­daság között. A kliringben eladott kőolaj elhó­dítja a külföldi piacokat a romániai termelés va­lóban jellegzetes és a lakosság többségének érde­keit képviselő termelési ág érvényülésétől. Minden vonalon mutatkozik a mezőgazdasági ter­mékek háttérbe szorítottasága és senki se csodál­kozzék, ha a külkereskedelmi téren elhanyagolt mezőgazdaság nem gondolt tultermelésre, mert a

többtermelés megfelelő elhelyezkedési lehetőség nélkül nem előnyt, hanem a tultermelés hátrá­nyát jelenti. Hangsúlyozandó, hogy többtermé­lésről csakis az állattenyésztés terén lehet szó, mert annak, hogy ismét több búzát, tengerit, ga­bonát és más növényi terméket szállítsunk az amugyis bőséges kínálat jegyében álló nemzet­közi piacra, nincs értelme. Az állattenyésztési többtermelés magától vonhatja a takarmányter­mékek termelésének növelését, de ez a vonatko­zás semmi esetre sem előzheti meg a másikat.

Ez volt tehát az első szempont, amelyet Bir­tolon Aurel feltárt. Erről a nagyfontosságú kér­désről érdekes dolgokat mondott Birtolon Aurel, amikor rámutatott arra, hogy a földhitelnek olyan megnyilatkozása, amely éppen csak földvásárlás­hoz juttatja a szegény földművelőket, távo­ról sem segíti a többtermelést, ellenkezőleg. Az a földműves, aki bankkölcsönrel kis földet vásá­rol és fáradságátlanul dolgozik, nem a többtermé­lésen, hanem adósságának letörlesztésén, a kor­mányelképzelés szempontjából nem jöhet számlá­zásba. Meg kell szervezni a földhitelnek azt a vo­natkozását, amely a mezőgazdasági vállalkozást kedvet serkenti, amely a meglévő mezőgazdasági javak észszerű és alapos kiaknázást teszi lehe­tővé és ebben az esetben azután — feltéve, hogy sikerül megoldani a piackérdést, — megvalósul­hat a többtermelés a mezőgazdaságban.

— A KAMARA MÁRCIUS 20-IKÁIG MEGHOSZ­SZABBITOTTA AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI OKMÁ­NYOK BENYUJTÁSÁNAK HATÁRIDEJÉT. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatálosan közli, hogy az állampolgársági okmányok benyújtásának hatá­rdejét március hó 20-ig meghosszabbította. Ez a ha­táridő újból nem lesz már meghosszabbítható, annak lejártá után nyomban megkezdődik a cégek felülvizs­gálata és akik okmányaikat nem nyújtották be, azok­nak cégét törlik.

— Aradmegye tojáskivitele az utóbbi hetekben je­lentős mértékben emelkedett. Az angol piac nagyará­nyu felvevőképessége következtében az elmúlt négy hét alatt csak Aradmegye területéről hatvan vagon tojást szállítottak Londonba az itteni exportőrök. A szállít­mány mennyiségének jellemzésére elegendő, ha közöl­jük, hogy egy vagonban 144 ezer tojás fér el. A nagy­arányu tojáskivitel következtében Aradmegye területén jelentős mértékben fokozódott a tojástermelés is.

— A borecet árusítása. A Monitorul Oficial már­cius 7-iki száma rendeletétörvényt közöl, amelynek értelmében a kiskereskedőknek jogukban áll a borecet és borecetkivonat (extras de oter din vin) olyképen árusítani, hogy azt kimérjék a termelők, vagy a gyá­rosok eredeti üvegeiből.

— Gabonaárak. Az aradi piacon búzában és tengeri­ben az iránvzat lanyha, ami a kereslet hiányával ma­gyarázható. Ezzel szemben a kínálat nagy. Az árpa és a zab irányzata ezzel szemben szilárd. Az árak a kö­vetkezők: Buza q. 400 lei, tengeri 330, zab 460, árpa 400 lei.

Tisztázzuk a kérdést:

REPULÓBÉLYEG. Az 1938. október 13-ikán életbe­lépett repülőbélyegtörvény 8. és 15. szakaszának szel­lemében valóban kihágást képez az, ha a repülőbélyeget a törzslapnak, vagy magának a számlának nátlapjára ragasztják. Viszont a nemzeti légügyi alap pénztárhoz számos felirat érkezett a vállalatok részéről, amelyek rá világítottak arra, hogy a nagy címletű bélyegek hiá­nyában sokszor helyszüke miatt arra kényszerülnek, hogy a bélyegeket az iratok hátlapjára ragasszák. A nemzeti légügyi-alap-pénztár határozatlag kimondotta, hogy a repülőbélyegek ily módon való felragasztása nem képez kihágást, ha a repülőbélyegek megsemmisítése olyképen történik, hogy a bélyegnek az ország címeré­vel ellátott részét a törzslapra ragasztják, míg azt a bé­lyeget, amelyen Ófelsége arcképe látható, a letéphető számlára.

MAGÁNZO. Az egyenesadótörvény 2. szakaszának 3. bekezdése értelmében azt, hogy valakire adót vessen­nek ki, valóban ahhoz a feltételhez fűzik, hogy jó­vedelme legyen. Abban az esetben, ha Önnek tényleg semmi jövedelme sincs és fia tartja el, a kincstárral szemben nincsenek kötelezettségei. Meg kell azonban győződnie arról, hogy vajon az adóhivatalnál nem sze­repele tartozása még abból az időből, amikor Ön még mint kereskedő működött, vagy pedig nem tartják-e to­vábbra is úgy nyilván, mint aki kereskedést üz. Ebben az esetben a törlesztést kérnie kell.

ELŐLEG. Az olyan előlegek esetében, amelyeket a számla kiállításának napján, illetve a számla kiállításá­val egyidejűleg fizetnek ki, nem kell külön nyugtát ad­ni az előlegképen lofizetett összegekről. A bélyegtör­vény 4. szakaszának 20. bekezdésében foglalt intézke­dések szerint ugyanis azon jóváíró nyugták után, melyeket egy olyan szerződés keretében irnak, mely pro­porcionális adó alá esik, nem kell fix nyugtábélyeget fi­zetni. Ellenben minden utólag történő fizetésére, amely az említett számla összegének törlesztésére történik, le kell róni a nyugtábélyeget, még pedig azon az iraton, amelyen a fizetést elismerik, tehát esetleg a számla hát­lapján is.

— A román-német árutorgalom alakulása. A most közzétett kimutatás szerint a múlt év októberében 13 millió 447 ezer, novemberben 12 millió 315 ezer, decem­berben 13 millió 873 ezer márka értékben vásároltunk árut Németországból. A múlt év folyamán Németország 148 millió 763 ezer márka értékű árut szállított Romá­niába. (1937-ben a Németországból származó behozatal értéke 129 millió 530 ezer márkát tett ki). Németország­ba a múlt év októberében 18 millió 191 ezer márka értékű árut szállítottunk (1937. októberében 8 millió 493 ezer márka), 1938. novemberében 13 millió 452 ezer, de­cemberben pedig 10 millió 631 ezer márka. A múlt év folyamán Németország 140 millió 415 ezer márka ér­tékben vásárolt romániai árut. (1937-ben 179 millió 507 ezer márka).

Tengeri utazások

a Hapag-zászló alatt örömet,
egészséget és tudás! ajándékoznak.

Hapag tavaszi utazások
a Földközi tengeren és
az Atlanti-oceáni szigetekre

1. Nagy Hapag keleti utazás március
4-től 26-ig.

2. Nagy Hapag keleti utazás március
29-től április 20-ig. Görögországba,
Törökországba és a Földközi-tengeri
szigetekre április 23-tól május 12-ig.

Atlanti-oceáni szigetekre és Ma­
rokkóba április 28-tól május 15-ig.

Hapag utazás a Keleti-tengeren
keresztül május 4-től 30-ig.

Földközi-tengeri és Atlanti-óceáni
szigetekre június 1-től 20-ig a kitűnő
„MILWAUKEE” és „ST.-LOUIS”
motorhajókkal.

Selvilágosítások és prospektusok:

HAMBURG-AMERIKA LINIE SAR

képviselete

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bulevardul Regina Maria 24. Telefon: 10-56

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, MÁRCIUS 10.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 19: Iddiszi anyagok. 19.45: Wagner-művek közvetítése hanglemezeken. 19.55: Felolvasás. 20.15: Román dalok. 20.35: Saxofon és éneklőfűrés. 21: Haydn: Teremtés, oratorium. Hírek. 23.20: Gramofonlemez közvetítése. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Diákfelőra. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Schubert-dalok. 18.40: Sportközlemények. 18.50: „A hatszáz éves Dobsina”. Előadás. 19.10: Hanglemezek. 19.45: Franciaország—Magyarország válogatott labdarúgó csapatának mérkőzése. Előadás. 20.40: „A magyar vers története”. Előadás. 21.16: A bécsi rádióállomás műsorának átvétele. 22: Hírek. 23: Hírek. 23.20: Magyar nóták. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30: Jazz-hármas. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20: Gyorsirótanfolyam. 20.30: P. Szentgyörgyi Erzsébet zongorázik. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál. 23: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, MÁRCIUS 11.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 17: Románia őrsége szervezet órája. 18.15: A munka és vidámság szervezet órája. 19.15: Időszaki anyagok. 19.32: A

Dumitrescu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.05: elolvasás. 20.20: Vendéglői zene. 21: Üzenet. 21.15: Táncczene. 22: Hírek. 22.15: Lázár Mircea énekel. 22.40: Kabarélemez. 23: Hírek. 23.15: Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Beszkárt Zenekar. 13.30: Hírek. 14.20: 12-10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Tarka gyermekdelután. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Közvetítés a budapesti kikötőből. 18.40: Budapesti Hangverseny Zenekar. 19.50: Elbeszélések. 20.20: Magvár nóták. 21.20: „Székhámos társaság”. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Táncclemezek. 23.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A rádió szalonzenekara.

Színház - Művészet

Kitűnő előadásban kerül színre a „Három sárkány” március 16-án az Iparos Otthonban

Hunyadi Sándor nagyszerű viglátéka, a sziporkázóan szellemes „Három sárkány” március 16-án kerül színre az Iparos Otthonban. Miután a próbák már napok óta javában folynak, biztosra vehető hogy a remek vigláték kifogástalan és kitűnő előadásban kerül színre. Gömöri Emma, Lázár Hilda, Abonyi Klári, Ágáy Margit, Miklóssy Eta, Felhő Ervin és Jávor Alfréd maradék nélkül hozzák majd ki Hunyadi Sándor finom humorát. Az előadás iránt — amely Havasi Jenő sugó jubileuma — nagy az érdeklődés. Jegyelővétel: Müller kelmefestőde, Braianu-uca.

Érdeklődéssel várja a közönség Felhő Ervin nagy bohózatestjét

Alig jelentek meg Felhő Ervin bohózatestjéről szóló közlemények, máris élénk érdeklődés mutatkozik a népszerű színész előadása iránt. Felhő Ervin a közönség óhajának tesz eleget, amikor március 22-én az Iparos Otthonban megrendezi második nagyszabású bohózatestjét. A kitűnő komikus erre az alkalomra is remek műsort állított össze, úgyhogy 22-én ismét szakadatlan kacagás színhelye lesz az Iparos Otthon.

Az AMTE 3. tippszelvénye

Beküldendő március 11-én szombaton est 7 óráig

1. Ripensia—AMTE	.....
2. Gloria—Venus	.....
3. Sportul Studentescu—FC Carpati	.....
4. Juventus—Victoria	.....
5. Tricolor—Rapid	.....
6. UDR—Kinizsi	.....
7. Ferencváros—Nemzeti	.....
8. Elektromos—Hungária	.....
9. Zugló—Ujpest	.....
10. Astra—AAC	.....
Név:	.....
Lakcím:	.....

(Nevezési díj 5 lel. Pályázni legalább két tippszelvény beküldésével lehet. Későn érkezett pályázatokat nem vesszük figyelembe Vidéktől a postai pecsét dátuma mérvadól)

UJ KÖNYVEK

— „Gyógyító kés” a címe a legújabb orvosi életrajznak. Ha az, aki írta, nem laknék a Harley Streeten, a legelőkelőbb londoni orvosok uccájában, ha nem lenne egy nagy kórház főorvosa és az angol főváros egyik legkeresettebb sebésze: az olvasó hailandó lenne kételkedni abban, amit a könyvből olvas. Szépséges képzelőtehetséggel megáldott regényíró találhat csak ki ilyen kalandokat, amilyeneken George Sava keresztülvergődött. De az élet töltesz a legszédületesebb fantáziájú regényírón is, George Sava. — igazi nevén Bankoff professzor — azok közé a szerencsések közé tartozik, akikkel előre fizettetett a sors. A legsötétebb mélységből segítség nélkül, a maga erejéből kapaszkodott fel az élet csúcására. Szenvedésekben, megaláztatásokban gazdag husz esztendő van mögötte, de ma még csak harmincyolc éves. Még a férfikor „dejt” sem érte el és álmai már teljesültek. Tizenhét esztendő gyerkejeivel határozza el, hogy nem nyugszik, amíg sebész nem lesz belőle Angliában. Késével testi sebeket gyógyít, tollával lelki sebeket. A csüggedt lelküket megtanítja arra, hogy nem szabad csüggedni és hogy mindig érdemes uira kezdeni, még akkor is, ha úgy látszik, hogy végkép beborult felettünk. Ára fűzve 132— lel. Kapható minden könyvkereskedésben.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Sokéves kereskedelmi gyakorlattal rendelkező, románul jól beszélő, bizalmi állást viselt, garanciaképes volt tisztviselő pénzbeszédő, vagy más bizalmi állást keres. Cim a kiadóban. 1024

ALKALMAZÁST NYER

Tapasztalt motortekercselőt keres iparüzem erdélyi nagyvárosba. Ajánlatokat éleleirással igénymegjelöléssel a kiadóba kérünk „Állandó” jellegre. 911

Mindenes szobaleány március 15-re felvétetik. Dr. Németh, Str. Eminescu 17. földszint, balra. 1192

Gyermek mellé keresek fiatal leányt, lehetőleg németül tudjon. Maior Steiănescu, Bul. Dragalina 4. 1203

LAKÁS

Bulevardul Carol 44. szám alatt emeleti urilakás kiadó. Bővebbet ugyanott. földszint. 1092

Emeleti, térrénylő, különbejáratu garcon szoba azonnal kiadó. Piata Impăratul Traian 1. 1202

Butorozott szoba, diszkrét kapualatti bejárattal kiadó. Cim: Piata Gen. Cernat 8. 1205

Egyszobás, fürdőszobás, földszintes, kapualatti garconlakás kiadó. Str. Iosif Vulcan 1. 1198

VÉTEL-ELADÁS

Egy modern gyermekkoszl, jó állapotban eladó. Cim: Textil ABC divatruház, a lutheránus-templommal szemben. 1201

Egy mahagóni félháló, egy régi ebédlőkredenc márványlappal, fürdőkád és rádió-kazetták eladók. Str. Stroescu 31., 4. ajtó. 1204

Csőplég, Hofherr és Schrantz, magánjáró. MÁV lokomobillal, használt, eladó. Cim: dr. Werner ügyvéd, Arad, Str. Horia No. 4. 1206

Topolya világos háló nagyon olcsón eladó. Juhász, Str. Col. Pirici 3. sz., az udvarban, színházzal szemben. 1199

12 személyes és 6 személyes evőszéköt keresek sürgősen megvételre. „Tempo”, Fischer Eliz-palota.

TISZTA, MOSOTT RONGYOT megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, brilliáns-köveket szőnyegeket veszek sürgősen megbízóim részére.

Nagy választékban kaphatók modern ebédlők, hálók, keleti és beföldi szőnyegek, recamié, konyha, velencei csillár, Pataky-kép stb.

Zálogköcsönöket közvetítünk a timisoarai zálogházba, előzet nyujtunk.

Zálogcéduláját megvesszük: Tempo bizományi-tul. Fischer Eliz-palota.

HATSCHÉK

INOATLANFORGALMI IRODA

Arad, Bulev. Carol 46 (Lakás ugyanott) előnyös alánlatat!

Az itt hirdetett összes házak fényképei az irodában megtekinthetők
3 millió: marosparti emeletes luxus bérvilla, több nagylakás, tetőtérasz, nagy park. — 1,680 ezer: ugyanott emeletes új bérház, 6 teljes lakás, modern komfort, jó hozam. — 1,200 ezer: körüli új, emeletes sarokbérvilla, háromszoba, hallos, összkomfortos lakások, park, nagy front. — 1,250 ezer: belvárosi 1x5, 1x3 szobás, fürdőszobás, gondozott nagy park, szuterénhelyiségek. — 940 ezer: liceumhoz közel új, emeletes bérvilla, 3 középnagy modern lakás, terraszok, hall, park, kedv. fiz. felt. — 650 ezer: főtér mellett félemeletes, négyszobás, hallos, összkomfort, park, subzol kislakás, feltételek. — 600 ezer: ligethez közel, új, kétlakásos, modern komforttal. — 550 ezer: színházhoz közel alapincézett sarokház, két és háromszobás, fürdőszobás lakások, nagy front. — 530 ezer: belvárosi magasídsztes, alapincézett 3x2, 2x1 szobás lakások, elő, fürdőszoba, kert, 10

A legelősb bevásárlási forrás a Muzsay József-cég

STRAJER-EGYENRUHÁK

Teljes egyenruha	— — — — —	Lel 960
nadrág	— — — — —	Lel 880
gummikabát	— — — — —	Lel 650
zöld Loden	— — — — —	Lel 960
ujjas (Wendlacke)	— — — — —	Lel 750
sejlem ballon kabát	— — — — —	Lel 2200
elegáns divatöltöny	— — — — —	Lel 1400
felöltő	— — — — —	Lel 1600

MERCUR-KÖNYVEK ÉRVÉNYESEK

százalék hozam. — 500 ezer: közkórházhoz közel magasídsztes, alapincézett, négylakásos (mind fürdőszobás), nagy kert, 54 ezer hozam. — 420 ezer: ugyanott új, négyszobás, nagy kerttel. — 370 ezer: Gloria-pályánál új, magasídsztes villa, parkett, fürdő, passage, essig, rollók, terrasz, kert, kedv. fiz. felt. — 350 ezer: állomáshoz közel sarok üzletház, nagy kert, jobb lakás. — 345 ezer: Mărăsesti-uccához közel kétlakásos, magasídsztes, fürdőszobákkal. — 300 ezer: külvárosi masszív, tízlakásos, 36 ezer hozammal. — 290 ezer: tisztviselőtelepi négyszobás új ház, nince, fürdőszoba. — 280 ezer: Stroescu-uccához közel magasídsztes új, alapincézett háromszobás, fürdőszobával, kert. — 240 ezer: újradí ótszobás, hallos, alapincézett. — 210 ezer: pernyárai részben új, háromlakásos, nagy gyümölcsös. — 150 ezer: Radnei-ut mellett négyszobás, fürdőszobás, kert. — 145 ezer: pernyárai új, kétlakásos, nagy kert, essig, rollók, jó hozam. — 130 ezer: Saguna-ut mellett kétlakásos, víz beköthető. — 120 ezer: semináriumhoz közel alapincézett kétlakásos. — Kölcson betáblázásra.

Hirdessen az „Aradi Közlöny”-ben

Legújabb jelentéseink:

Március 13-ára összehívták a Front legfelsőbb tanácsának tagjait

Bucurestből jelentik: A Nemzeti Ujjászülés Frontja vezértitkársága értekezletre hívta össze a Front legfelsőbb tanácsának tagjait, akiknek tartományonként kell jelentkezniük a szená-

tus épületében. A Front legfelsőbb tanácsának tomes-tartományi tagjainak jelentkezésére március 13-án, délelőtt 11 órakor kerül sor.

Gafencu újabb részletes nyilatkozata lengyelországi útjának eredményeiről

Bucurestből jelentik: Gafencu külügyminiszter, aki kedden érkezett vissza varsói útjáról, csütörtökön este fogadta az újságírókat, akiknek részletes nyilatkozatot adott lengyelországi útjának eredményéről.

Gafencu Grigore külügyminiszter a csütörtök esti sajtófogadás során többek között a következőket mondotta:

— Varsóból való elutazásom előtt már ismerttettem ottani kollegáim előtt a lefolytatott megbeszélések eredményeit és kifejeztem köszönetemet azért a barátságos fogadtatásért, amelyben részesültem. Megköszöntem a lengyel közvélemény baráti magatartását, amely válasz a román közvélemény felfogására és, amely nagy érdeklődést és bizalmat tanúsít a román-lengyel szövetség iránt. Hangsúlyozom, hogy az a hangulat, amelyről megemlékeztem, senki ellen sem irányul és senki szolgálatában nem áll. Ez a hangulat a békét szolgálja és azt a kívánságot juttatja kifejezésre, hogy baráti kapcsolatokban kívánunk élni az összes nagy és kis államokkal. Az említett közhangulatot három tényező jellemzi:

1. A gazdasági kapcsolatok fejlesztése szükségességének felismerése, mert békés légkör csak a gazdasági kapcsolatok kiépítésével teremthető.

2. Baráti kapcsolatok az összes szomszéd-

dokkal, ami pedig a szövetségeseket illeti, kölcsönös segítség.

3. A nemzeti érzésnek, valamint minden állam függetlenségi kívánságának tiszteletben tartása.

Mérsékelte követeléseit Mussolini a franciákkal szemben

London. Angol lapok szerint Mussolini olasz miniszterelnök újabb engedményeket hajlandó tenni az afrikai követelések tárgyában. Eszerint csupán az alábbi három feltételhez köti magát:

1. A tuniszi olaszok régi jogainak visszaállítása.
2. Szabad kikötő Djibutiban és
3. A szuezi csatornadij csökkentése.

A Gibraltártól Szuezig elegendő hely van a népek számára

Páris. (Rador.) Henry Berenger, a francia szenátus külügyi bizottságának elnöke beszédet mondott a párisi amerikai klub által tiszteletére rendezett közebéden. Beszédében többek között a következőket jelentette ki:

— A Gibraltártól a Szezi-csatornáig e-

gendő hely van a népek és a kereskedelem számára. Franciaország hajlandó az együttműködésre, anélkül azonban, hogy területi és szellemi függetlenségét feláldozná, vagy pedig hátrányokat idézne elő az emberiség más része számára.

Kommunista győzelmet jelent Madridból az olasz Stefani-ügynökség

A köztársasági spanyol fővárosban újra su yosra fordult helyzet — A menekültek számára nincs hely Közép- és Délamerikában sem

Burgos. (Rador.) Valenciából Madridba továbbított, de Burgosban is kihallgatott rádióüzenet szerint Valenciában ma agyonlőttek tizenkilenc katonatisztet, akik a kommunisták pártjára álltak.

A burgosi rádióállomás közlése szerint azokat a köztársasági hadihajókat, amelyeket Bizerta kikötőjében semlegesítettek, rövidesen a nemzetközi jog intézkedéseinek megfelelően kiadják a nemzetieknek.

Párisi jelentés szerint a francia külügyminisztérium jegyzéket intézett a brazilai, argentinai, chilei, uruguayi, perui, venezuelai, kubai, mexikói, kolumbiai és kanadai kormányokhoz annak a kérdésnek tanulmányozása végett, hogy hány spanyol menekültet fogad-

hatnának be. A brazilai, argentinai, kanadai és kubai kormányok kedvezőtlenül válaszoltak és a munkajac helyzetére hivatkoztak. Az argentin kormány közölte, hogy hajlandó gabonaműveket és egyéb élelmiszereket Franciaországba küldeni a menekültek részére. A többi kormányok azt válaszolták, hogy mérsékelt számban, megfelelő rostálás után hajlandók spanyol menekülteket befogadni, főképpen pedig mezőgazdasági munkásokat.

A Stefani-iroda burgosi jelentése szerint a helyzet Madridban ismét súlyosra fordult. Madrid több kerületében ugyanis a kommunisták legyőzték Miaja tábornok csapatait. Déli 1 órakor a madridi védelmi tanács azt jelentette, hogy egy kommunista sereg Madrid ellen indult.

Franciaország burgosi nagykövete, Petain marsall, mint ismeretes, hétfőn foglalja el állomáshelyét. A nagykövet első feladata lesz a spanyol menekültek kérdésének rendezése. Francia részről ugyanis sürgetik, hogy

a nemzeti Spanyolország haladéktalanul nyissa meg kapuit legalább is 320.000 ezer köztársasági menekült előtt. Ezenfelül legalább negyvenezeren vannak olyanok, akik politikai és egyéb büntetések miatt nem térhetnek vissza Spanyolország területére.

A burgosi kormány egyelőre nem akarja a menekültek visszatérését, mert a kifosztott Barcelona lakosságának elhátása nagy terhet ró rá. Így jelenleg képtelen lenne a menekültek újabb százezreit ellátni. Francia részről viszont úgy kívánják megoldani a kérdést, hogy Franco fogadja vissza a menekülteket azt a részét, amely ügyvis amnesztiában részesül és ebben az esetben Franciaország hajlandó lenne Spanyországot ellátni a menekülteknek szükséges élelmiszerekkel.

A francia közvélemény különben csalódással vette tudomásul, hogy Franco nem a spanyol királyság legutolsó spanyol nagykövetét helyezte vissza Párisba, hanem Secerice ügyvédet nevezte ki a burgosi kormány párisi nagykövetévé. A párisi sajtó udvariasan, de hűvös formában ír az új nagykövet személyéről.

A párisi „Jour“ közli Alfonz spanyol exkirály nyilatkozatát. A volt spanyol uralkodó a következőket mondotta:

— Ma inkább szükséges, mint valaha, hogy minden spanyol a köré a vezér köré tömörüljön aki győzelemre vitte a nemzeti szellemet. Szeretném, ha magamat is Franco közkatonájának tekintenék, aki szintén hűséggel várja az ország feltámasztása érdekében teendő szolgálatokra a parancsokat. Spanyolország és valamennyi spanyol sorsa Franco kezében van.

Cassado ezredes csütörtök este beszédet mondott a madridi rádión és hangsúlyozta, hogy a nemzetvédelmi tanács ura a helyzetnek. A kommunisták ellen drákói rendszabályokat fogantatosítanak és ellenük a végső támadást csütörtökről péntekre virradó éjszaka hajtják végre.

Valencia feől egy hadoszlop indult a nemzetvédelmi tanács segítségére, de ezt a kommunisták feltartóztatták. A harc még a késő éjszakai órákban is tartott.

Párisból érkezett jelentés szerint a spanyol menekültek ügye pénteken a minisztertanács elé kerül. Ekkor tárgyalják le Del Vayo és Negrin tartózkodási engedélyének kérdését is.

Infláció készül Japánban!

Tokio. (Rador.) Isvita japán pénzügyminiszter a képviselőház költségvetési bizottsága előtt bejelentette, hogy bizonyos mérvű inflációt végre kell hajtani de távolról sem kell attól tartani, mintha olyan inflációhoz folyamodnának, amely rossz következményekkel járna.

Volosin tiltakozó távirata

Hacha cseh köztársasági elnökhöz Revay látogatása Berlinben

(Huszti. (Rador.) Volosin ruszinszkói miniszterelnök táviratot intézett Hacha köztársasági elnökhöz, amely szerint tiltakozott az ellen, hogy bejegyzése nélkül nem ukrán minisztert neveztek ki. Ez a kinevezés a hatalommal való visszaélés és törvénytelen cselekmény. Volosin kérte a közhangulat lecsendesítése érdekében a kinevezés visszavonását.

A Populaire jelenti Berlinből, hogy a kárpátaljai kormányból eltávolított Revay volt miniszter tegnap Berlinben hosszabb tárgyalást folytatott Hitler vezérrel és kancellárral. A megbeszélések állítólag gazdasági kérdésekre vonatkoztak. Hitler és Revay találkozásáról kommunikét nem adtak ki és a német sajtó is elhallgatja a volt ukrán miniszter berlini tárgyalásait. A Populaire rendkívül érdekesnek találja Revay dr. berlini útjának körülményeit, aki bukása ellenére Berlinbe utazik és ott hivatalos jellegű tárgyalásokat folytat.

Ötmillió font

angol kölcsön Kinának

Londonból jelentik: A kínai pénzügyminiszter ma beszédet mondott, amelyben örömeinek adott kifejezést az angol kormány azon most nyilvánosságra hozott elhatározása fölött, hogy 5 millió fontos kölcsönt bocsát Kína rendelkezésére a kínai nemzeti valuta stabilizációs céljaira.